

Ráðstevna, August 2016, Klaksvík

Greining av skaðum hjá føroyskum sjómonnum í tíðarskeiðnum 1972-2014

Ráðstevna, August 2016, Klaksvík

Greining av skaðum hjá føroyskum sjómonnum í tíðarskeiðnum 1972-2014

Annbjørg á Høvdanum¹,
Olaf Jensen².

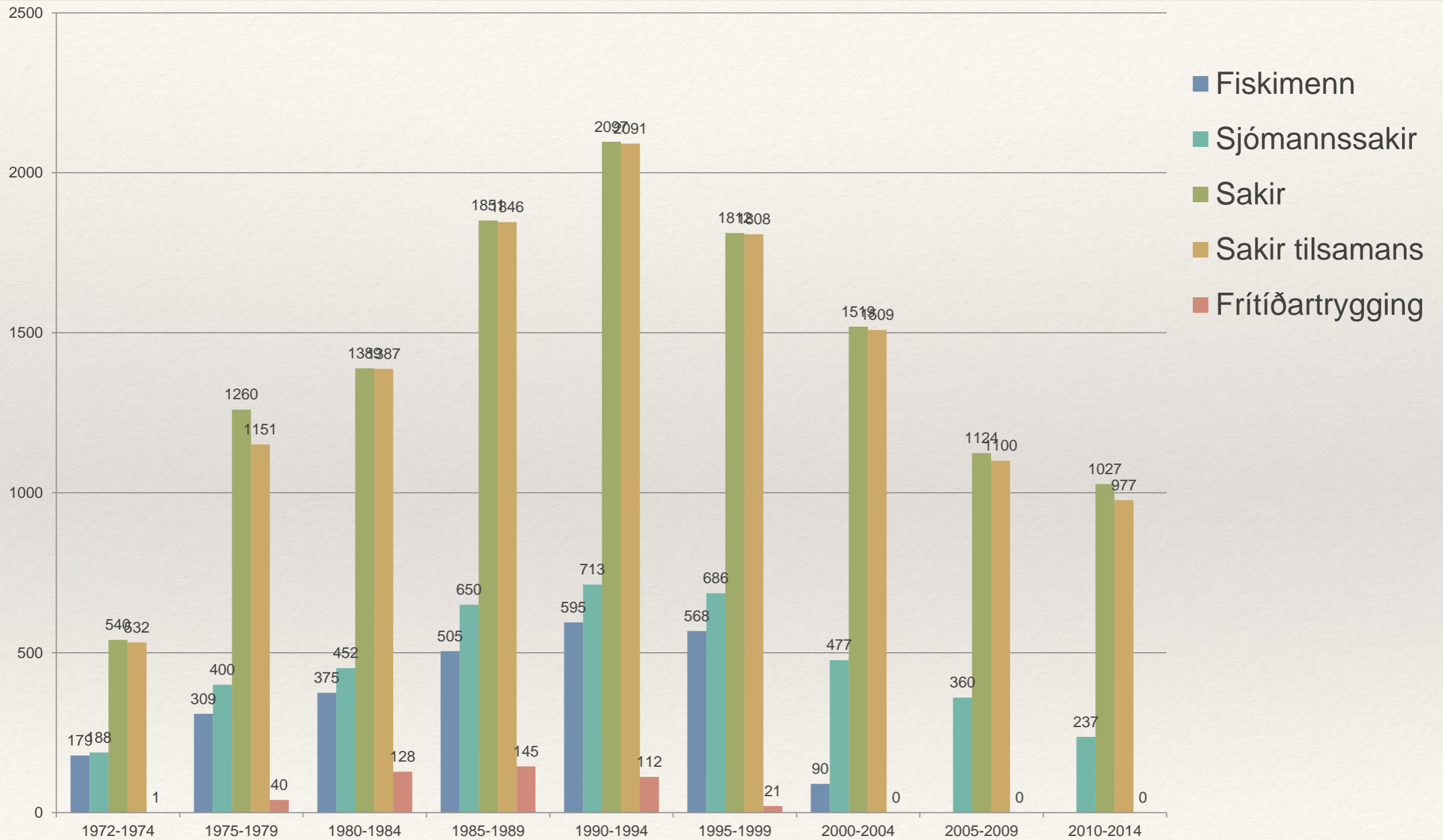
1) Department for Occupational Medicine and Public Health, The Faroe Islands Health System, University of the Faroe Islands,

2) Centre of Maritime Health & Society, Institute of Public Health, University of Southern Denmark

Endamál

- ❖ At greina vanlukkuupplýsingar hjá fiskimonnum í tíðarskeiðnum 1972-2014
- ❖ At lýsa vanlukkutítleikar og mynstur seinastu 20 árin
- ❖ At samanbera vandastöður í ymiskum lögum: starvsheiti, veiðiháttur og aldur
- ❖ At vísa á hövuðsvandastöðurnar -og vanlukkurnar
- ❖ At umrøða fyrirbyggingarmöguleikar

Vanlukkur meldaðar til Vanlukkutryggingarráðið (VTR) yvir ár

Føroyski fiskiflotin- fakta og fongur

- ❖ Fiskivinnan hevur hildið lív í føroyingum í øldir og verið høvuðsvinna okkara í mong ár.
- ❖ Gjøgnum tíðina er flotin blivin moderniseraður, systimatiseraður og effektiviseraður
- ❖ Síðani 1994 eru allir føroyskir fiskimenn skrásettir við mynstring, í 1996 komu kvoturnar og í 1997-1998 komu fiskidagarnir.
- ❖ Í tíðarskeiðnum 1972- 2014 vórðu 12.619 vanlukkur meldaðar til vanlukkutryggingarráðið, harav 4.163 (33%) á sjónum og 3.407 (27%) innmeldaðar frá fiskivinnuni.

Metoda

- ❖ Data frá tryggingini
- ❖ 4.163 meldaðar sakir
- ❖ Data tastað inn í excel manuelt
- ❖ Upplýsingar umkodaðir
- ❖ Greiningar við hagfrøðiliga forritinum SPSS
- ❖ Mynstringardagar til skips tøkir
#skaðafráboðanir
- ❖ Vanlukkutítleiki = _____
#dagar til skips

Tal av dögum til skips, fyri høvuðsstarvsheitini 1994–2014

Sum af dagar	Kolonnenavne						
Rækkenavne	1.994	1.995	1.996	1.997	1.998	1.999	2.000
1. kokkur	2.069	2.067	1.581	2.117	1.861	2.012	1.729
1. meistari	35.257	34.834	33.109	31.713	27.496	28.434	28.204
1. stýrimaður	36.932	37.188	34.762	34.527	30.049	29.691	28.715
2. kokkur	2.000	1.909	1.402	1.981	1.764	1.904	1.645
2. meistari	15.022	15.454	15.101	15.243	13.860	13.181	13.295
2. stýrimaður	10.653	10.017	9.784	9.169	8.904	9.044	8.665
3. kokkur							46
3. meistari	5.756	5.952	6.178	7.609	6.489	6.569	5.169
3. stýrimaður	168	317	315	256			30
4. kokkur							46
4. meistari							
Bátsformaður	10						
Bátsmaður	2.515	2.367	2.647	2.854	3.031	3.692	2.698
Dekkari	218.182	227.038	205.802	228.417	191.705	183.736	175.490
Eygleiðari							
Fabriksleiðari	3.578	4.256	4.550	4.494	5.183	4.612	2.962
Ferðafólk							
Fjarritari	1.006	789	613	825	1.279	1.140	478
Góðskuleiðari							326
Kokkur	29.078	29.297	28.468	28.040	25.169	24.979	24.624
Lærlingur							
Lastamaður							
Maskinstjóri	3.861	4.116	3.856	3.256	2.201	2.436	3.093
Messur	831	686	459	153	169		
Skipari	39.477	41.594	39.227	39.701	32.159	31.600	30.455
Smyrjari	1.726	1.284	1.102	777	188		339
Teknikari	618	641	395	353			297
Trolbassar	2.988	2.723	2.801	1.890	2.522	1.702	1.972
Hovedtotal	411.727	422.529	392.152	413.375	354.029	344.732	330.278

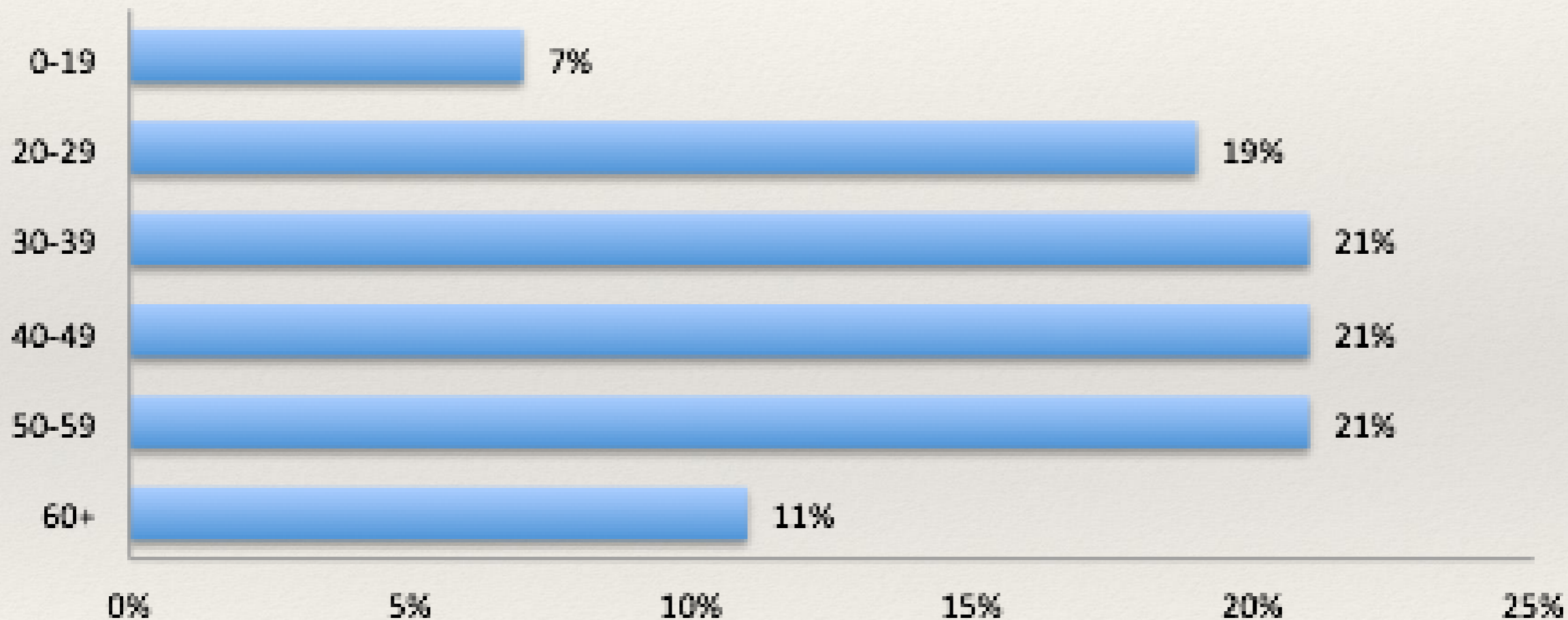
Inklusiónskriteriir fyri skaðar

- ❖ Skipið partur av føroyska flotanum
- ❖ Mynstra , ella skrásettir fiskidagar
umroknaðir
- ❖ Materiellur skaði (t.d. brillur)
- ❖ Kropsligur skaði

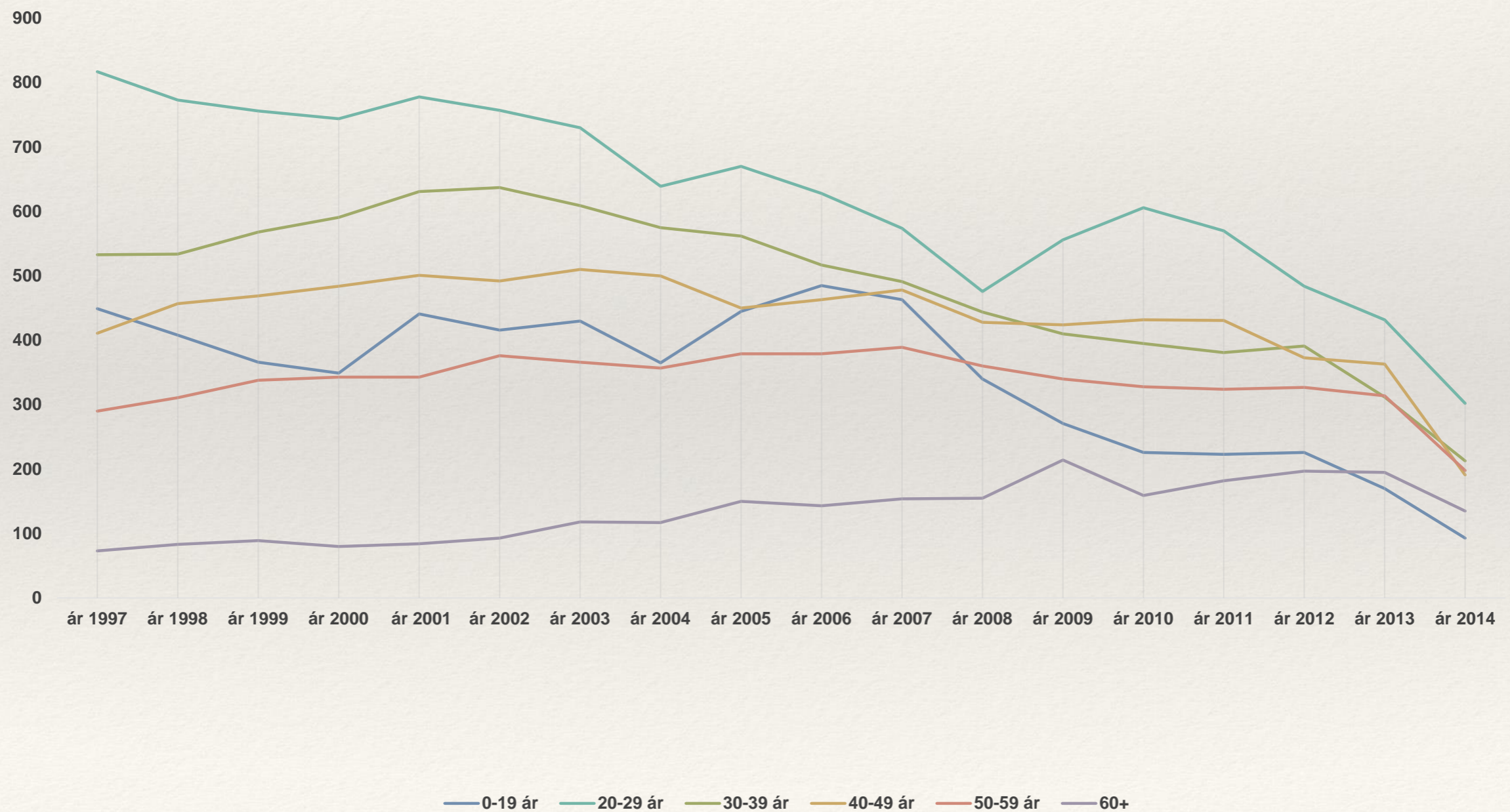

Aldursbýti av sjómonnum, ið hava meldað skaðar til vanlukkutryggingina

Age distribution of injured Faroe fishermen 1972-2014 (n=3847)

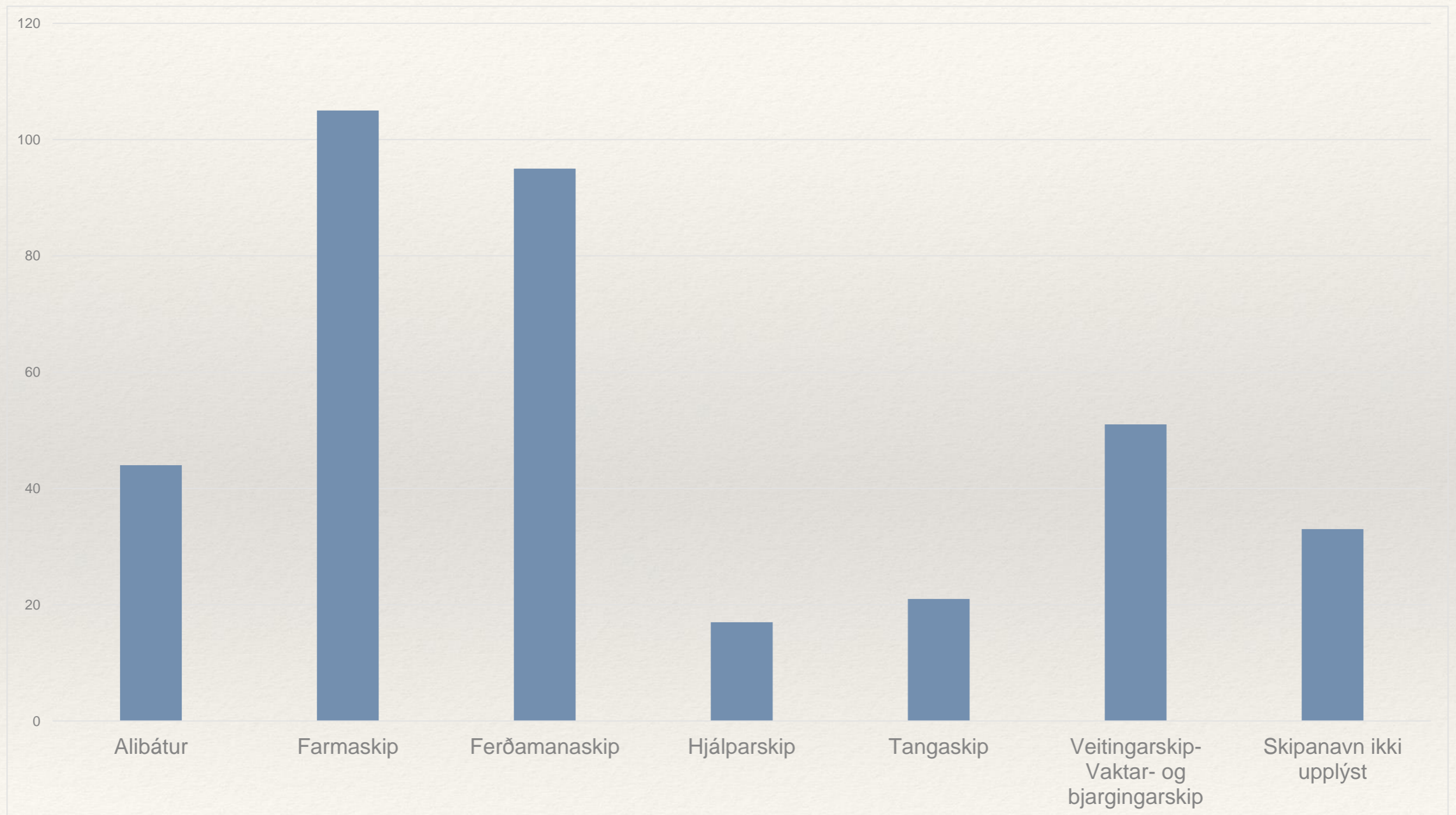

Aldurbýti umborð á føroyskum fiskiskipum.

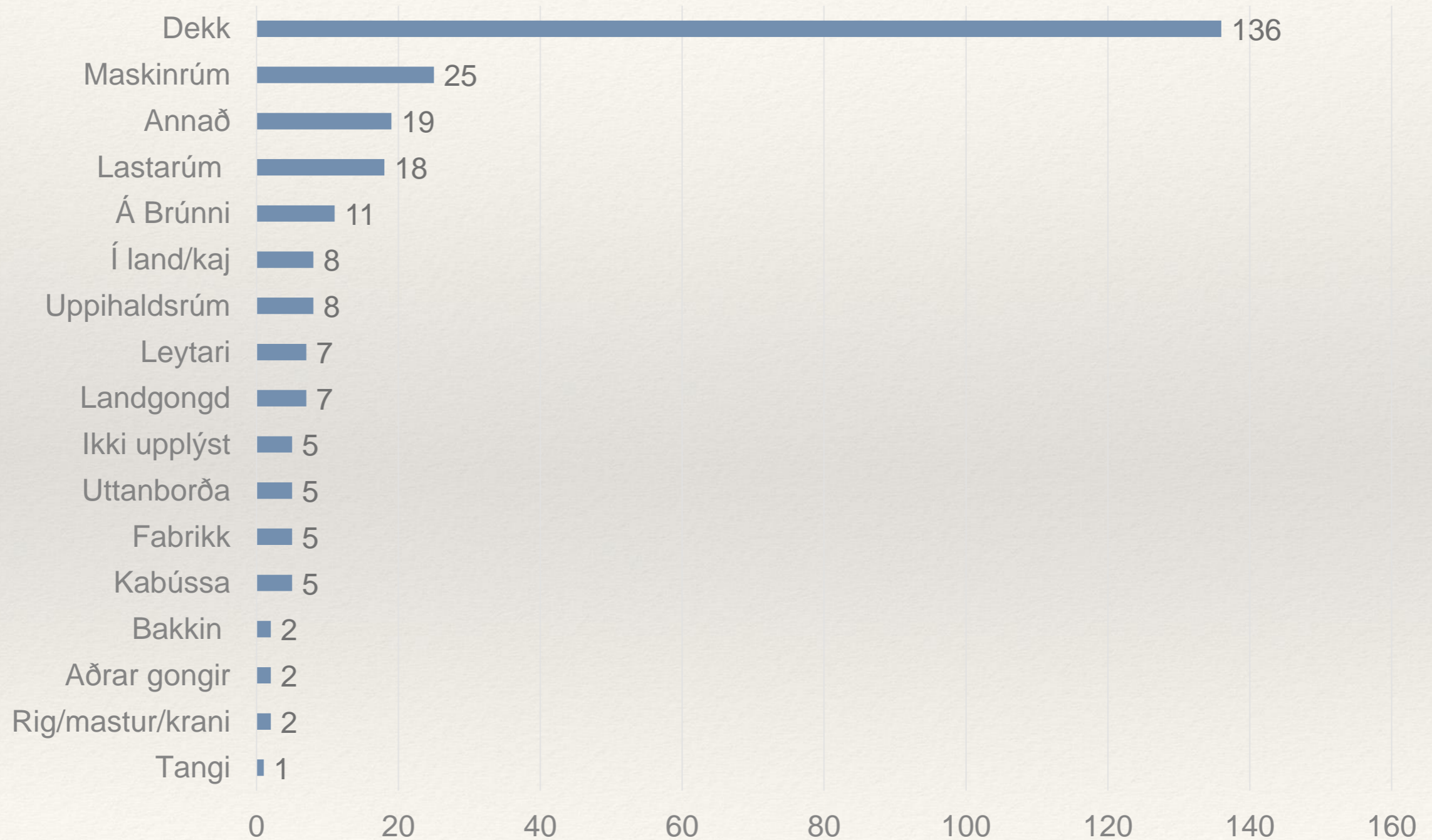

Mynstur yvir skaðar í handilsflotanum

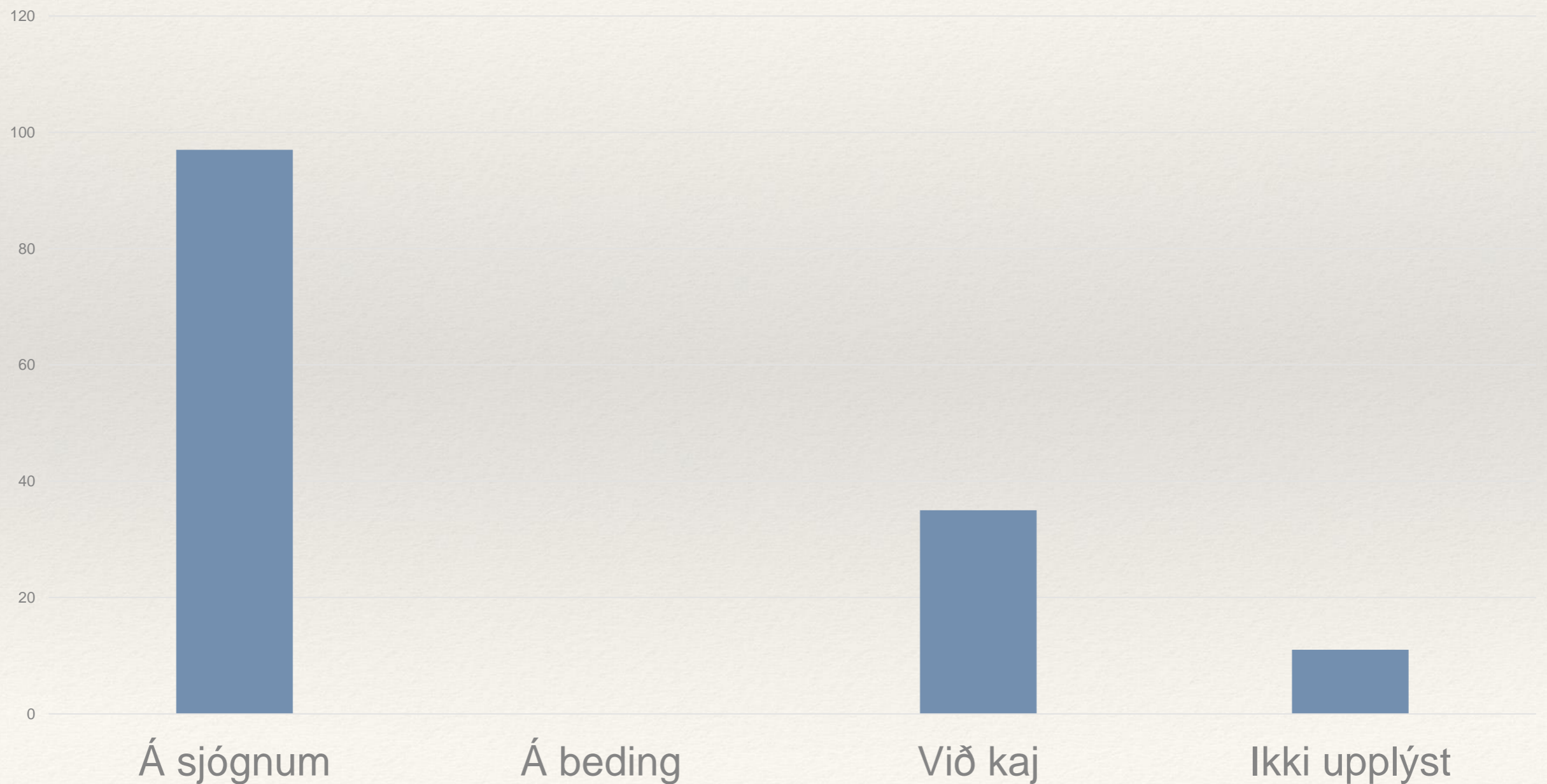
Vanlukkuþýti innan handilsskipabólkar

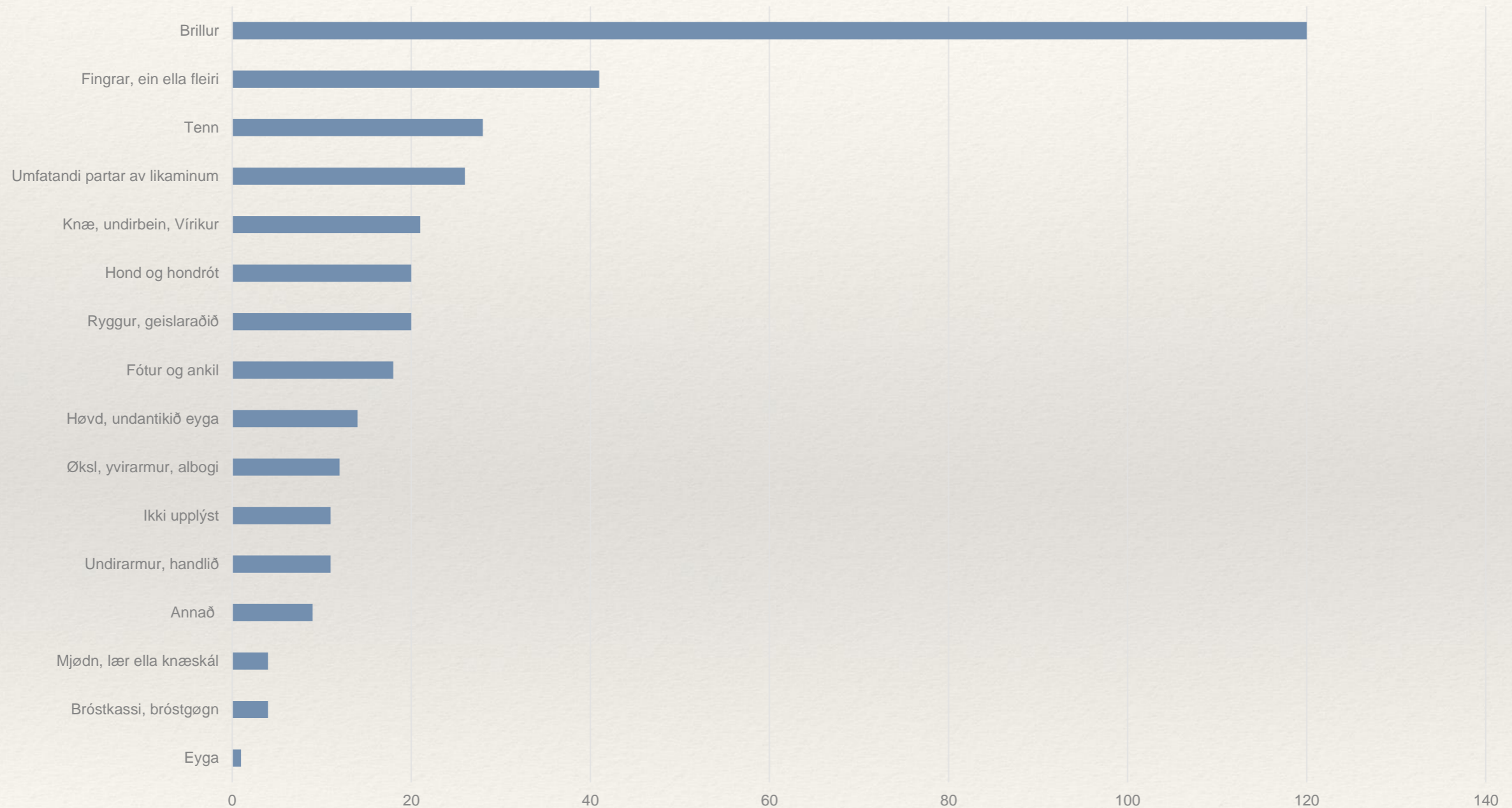
Stað umborð, har skaðin hendi

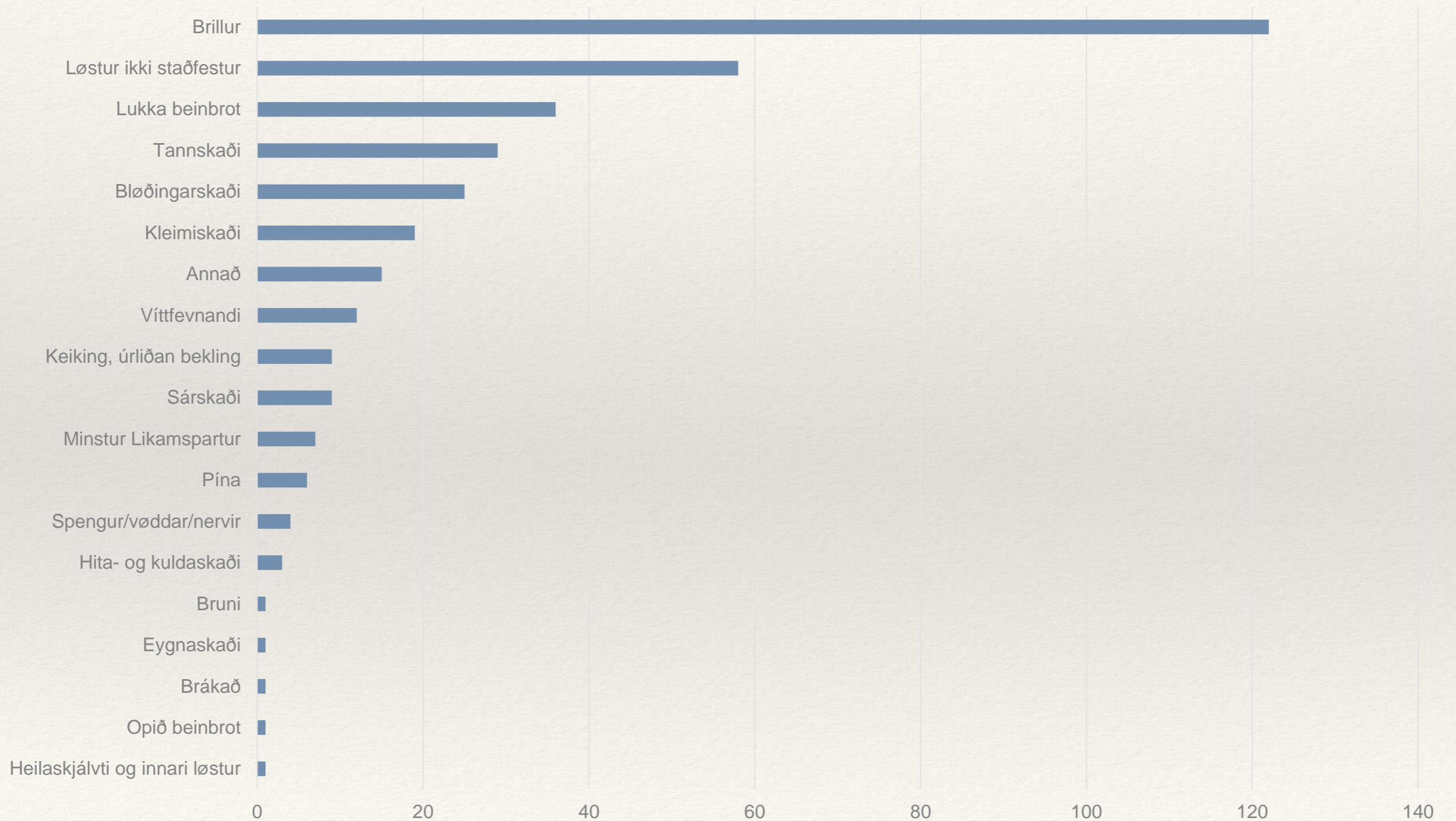
Hvar var skipið, tá skaðin hendi?

Skaddur partur av likaminum

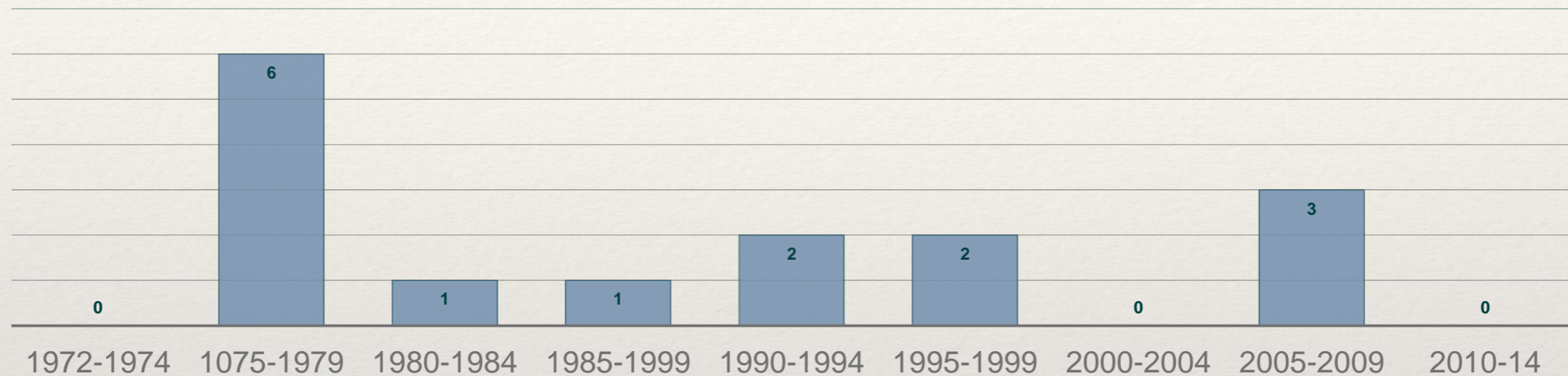

Slag av skaða

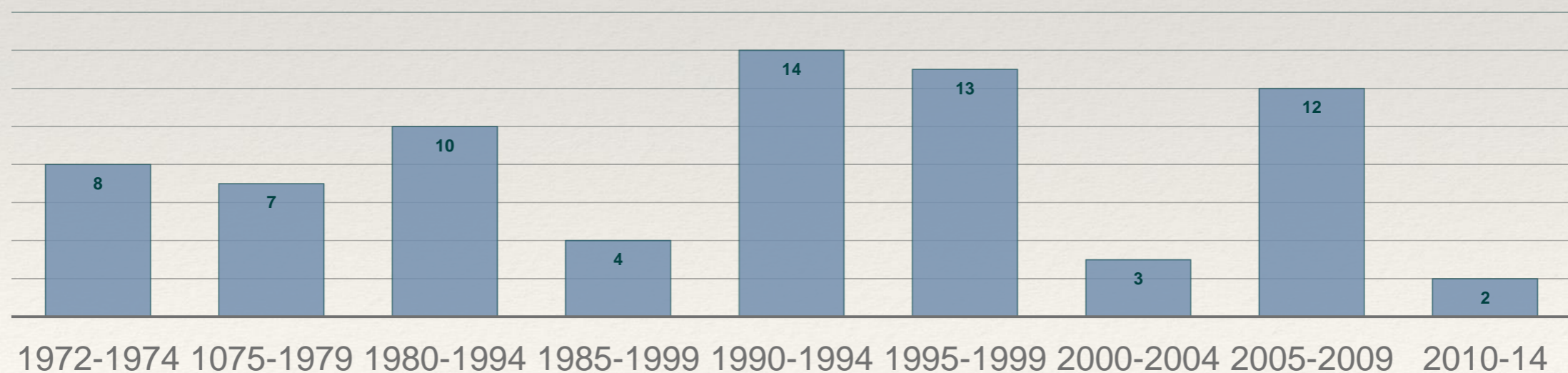

Deyðsvanlukkur hjá føroyskum sjófólki

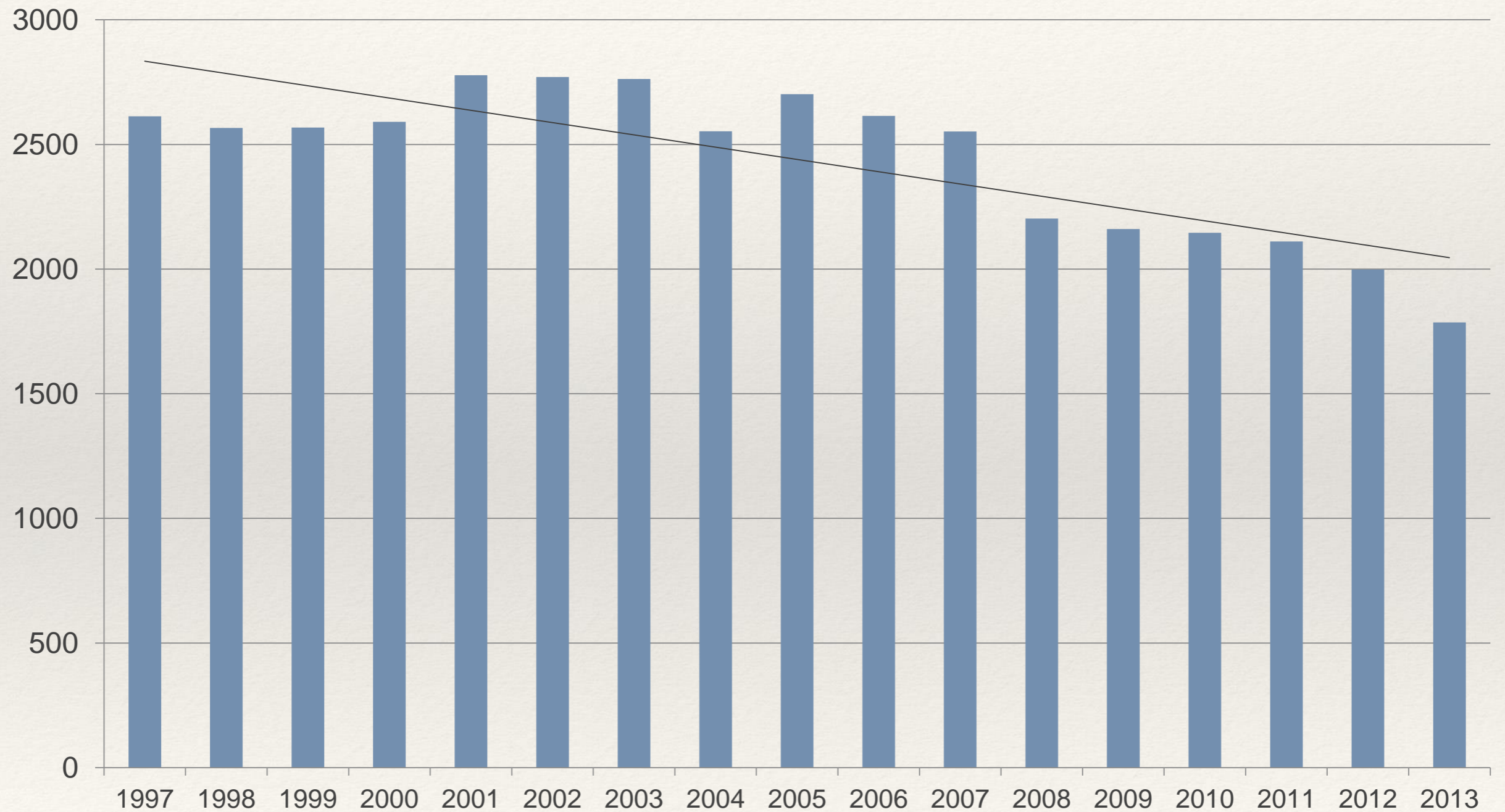
Deyðsvanlukkur í handilsflotanum

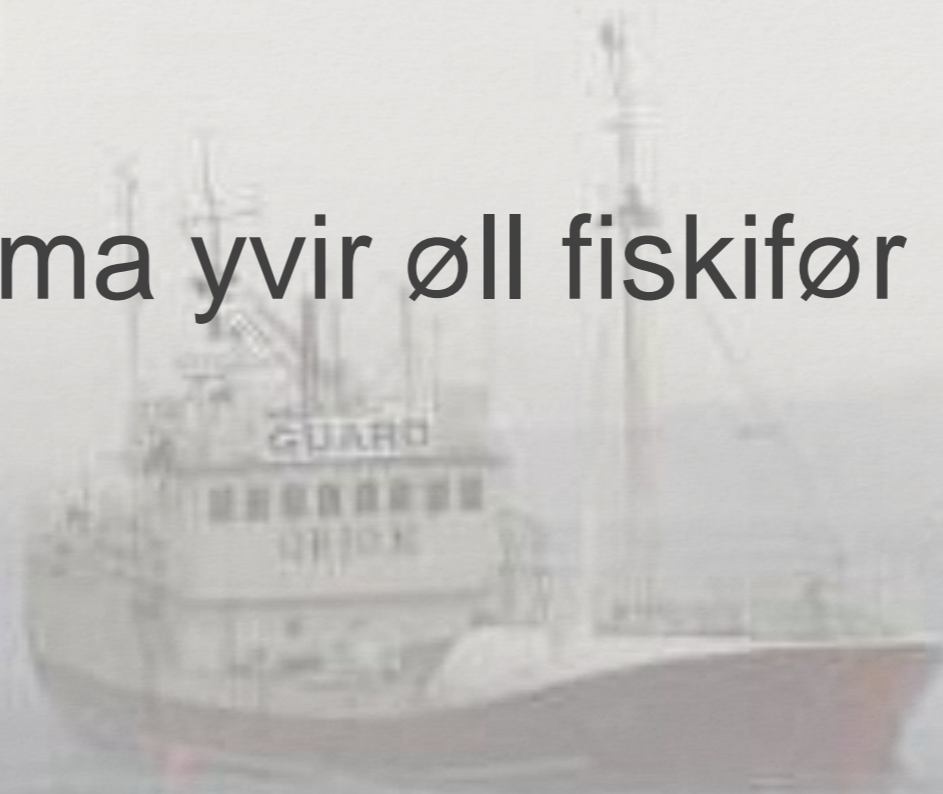
Deyðsvanlukkur í fiskiflotanum

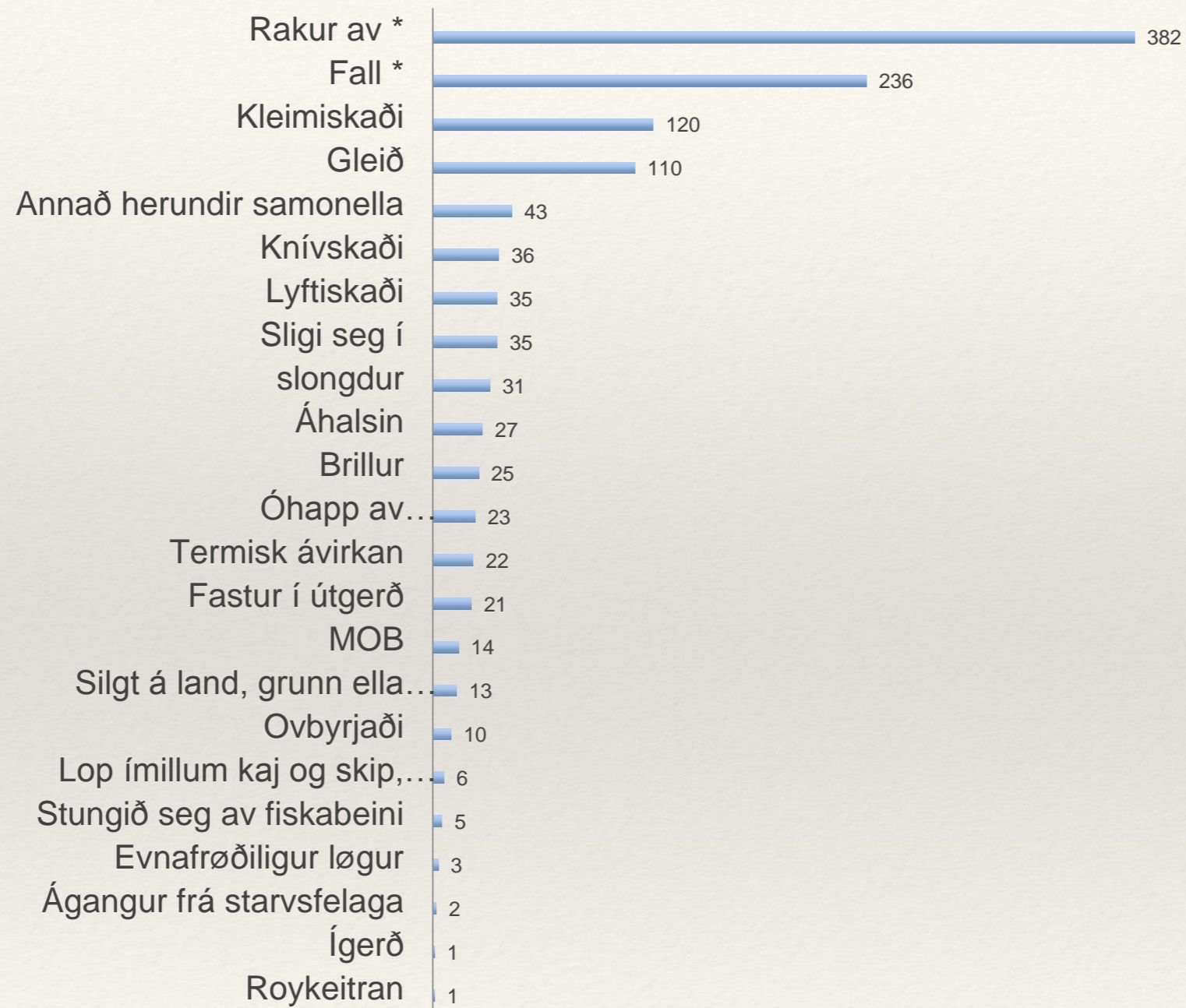
Tal av fiskimonnum pr ár

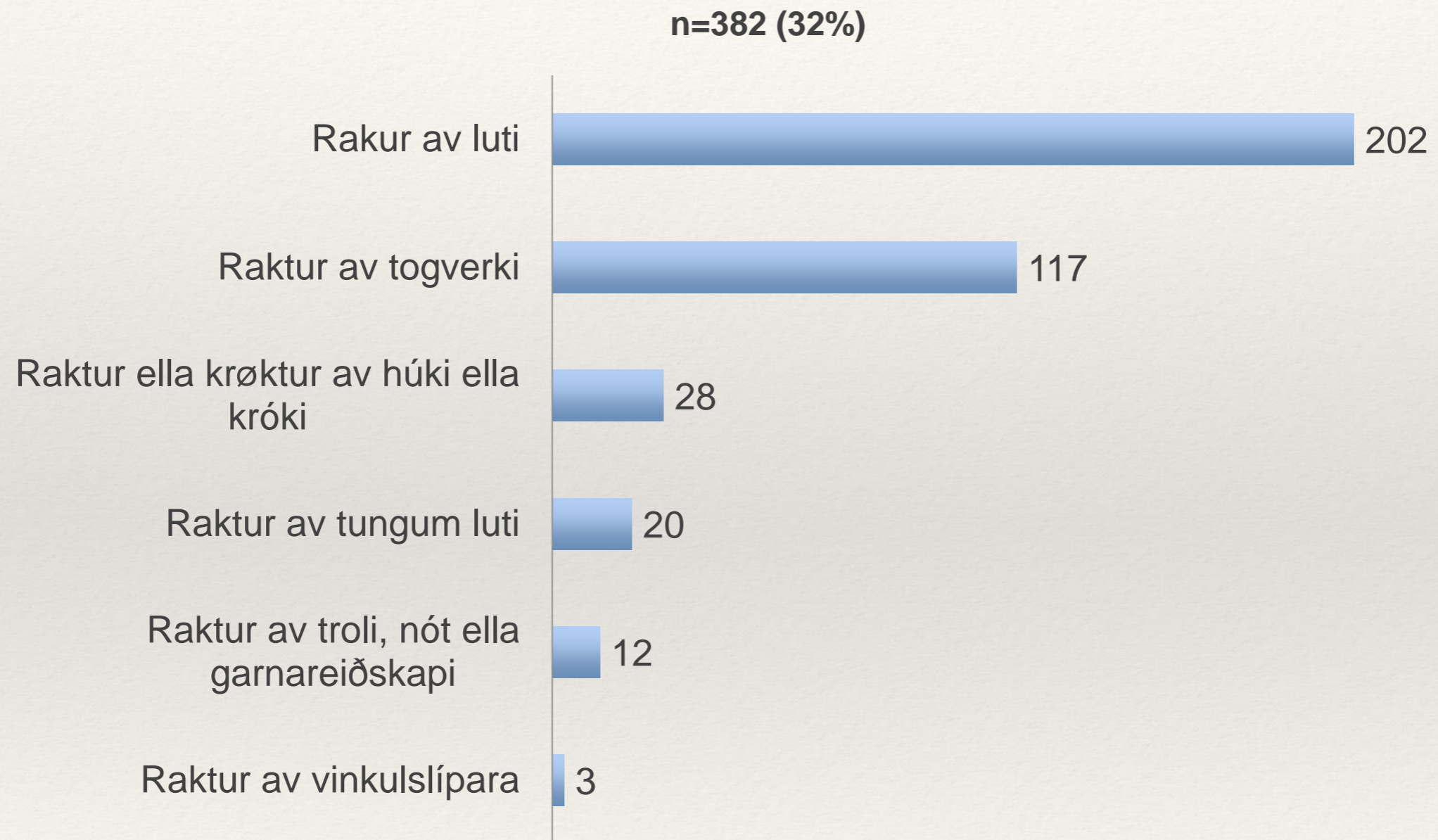
Skaðamekanisma yvir øll fiskifør 1994-2014

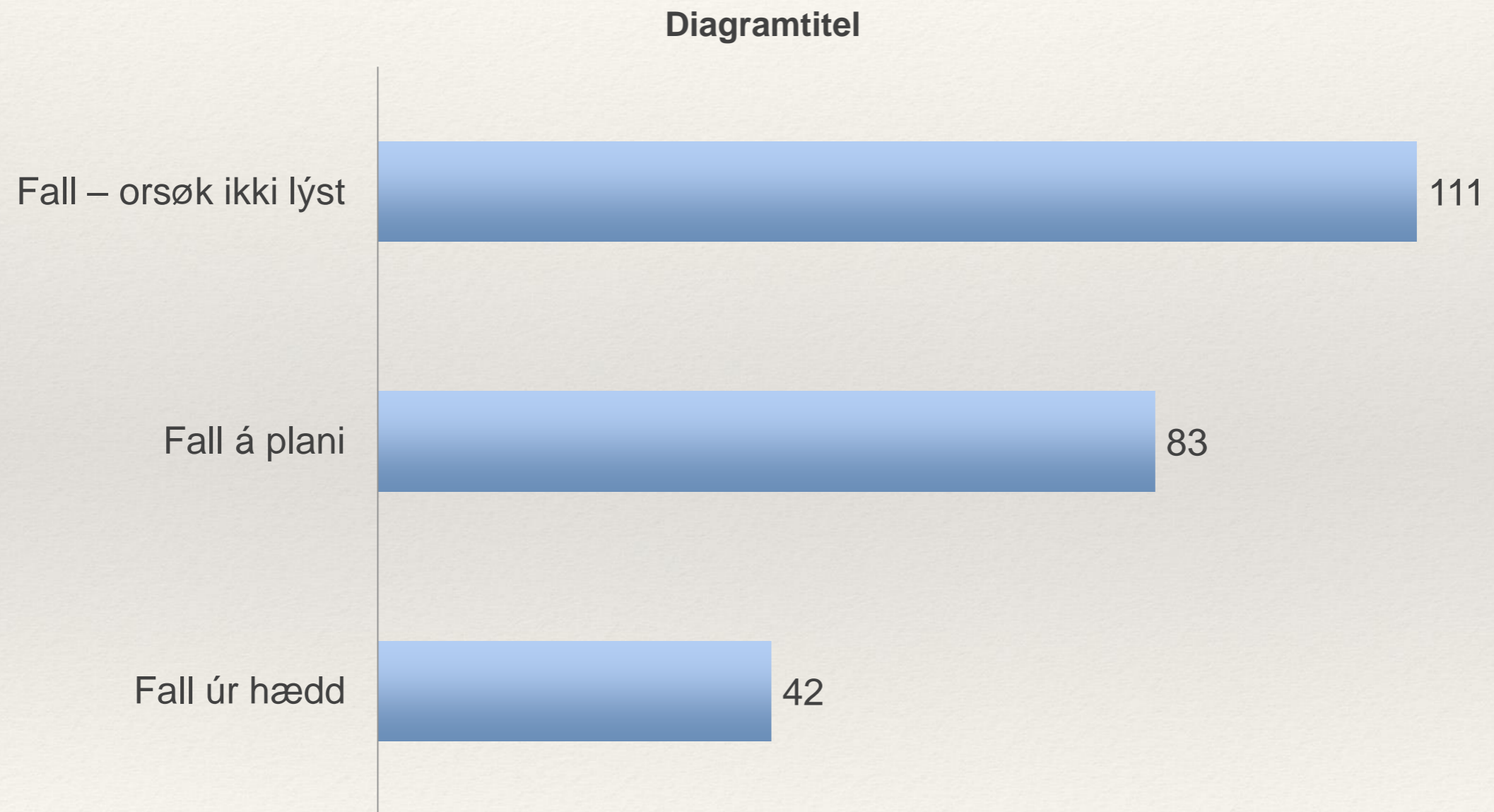
Skaðamekanisma 1994-2014

Skaðamekanisma, raktur av..

Skaðamekanisma Fall..

Fall og glíðiskaðar umborð á øllum fiskiskipum í tíðarskeiðnum 1994-2014

#Skaðafráboðanir eftir skaðamekanismu

Vanlukkutíttleiki =

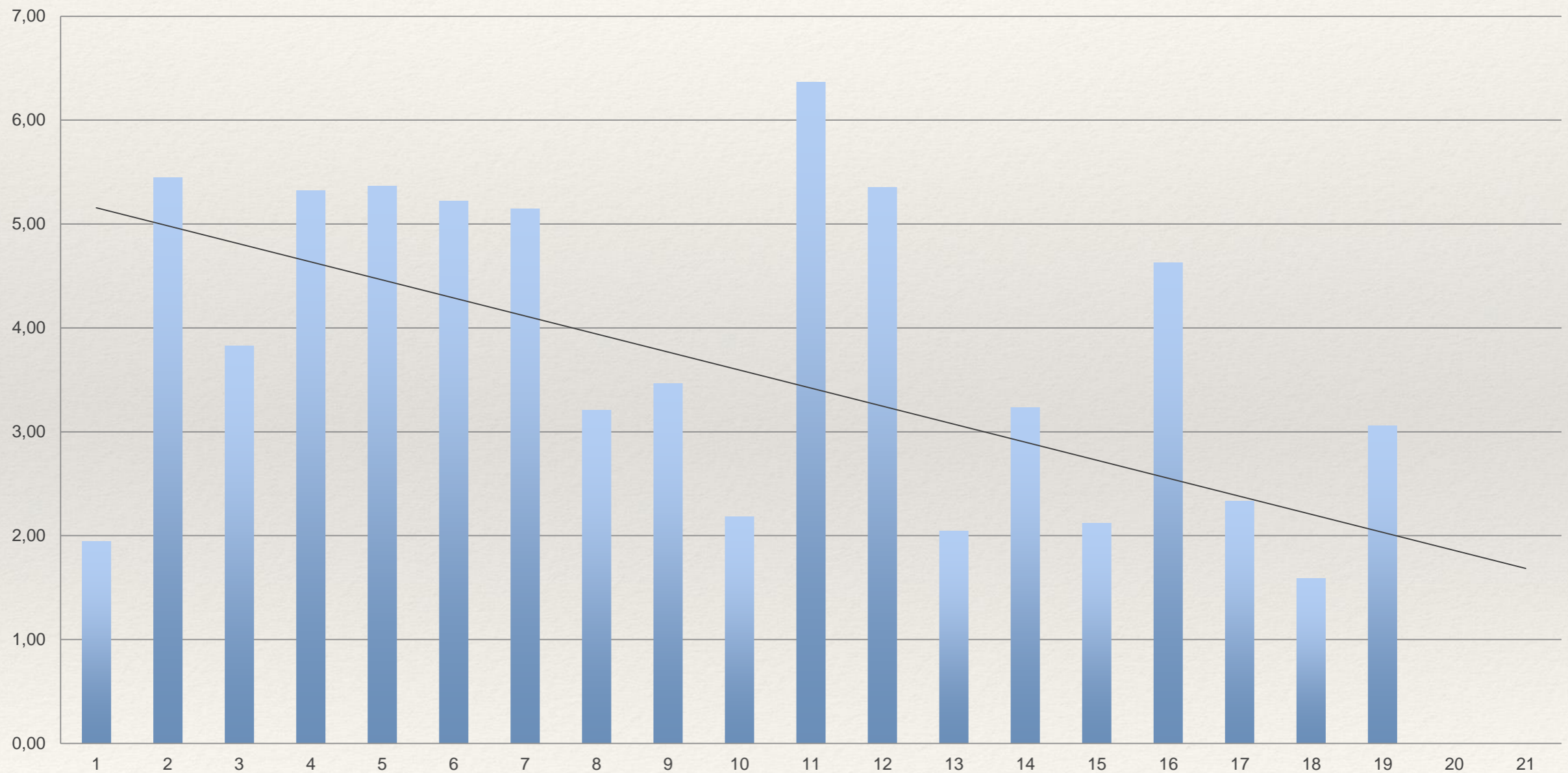
#Dagar til skips samantalt, allir skipabólkar

Útrokningin ger tað møguligt at síggja mynstur ið avspeгла vandarnar

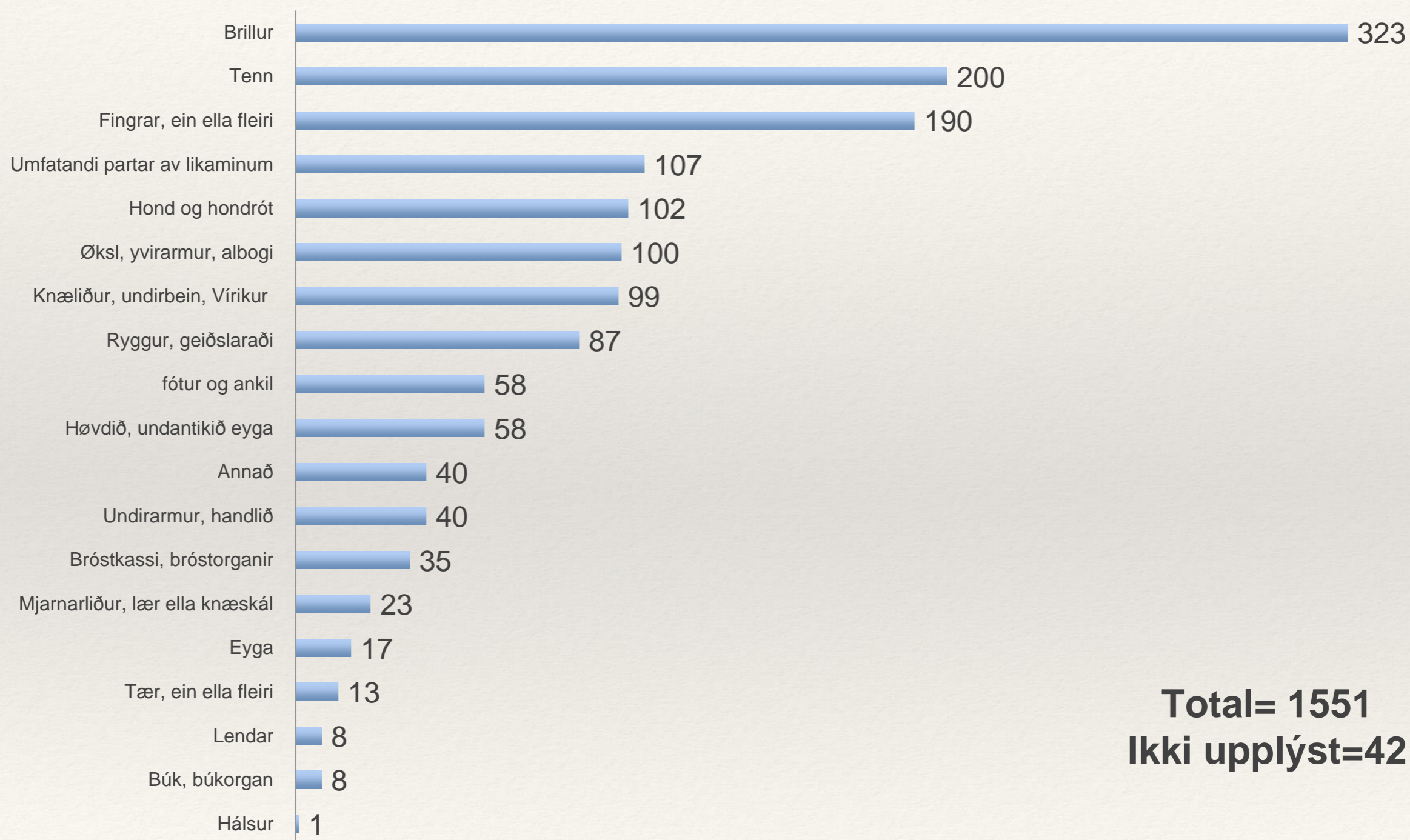
22% av skaðafráboðanunum eru frá falli ella glíðiskaðum

Vanlukkutíttleiki = 5,3 per 100.000 mann-dagar til skips

Fall- og glíðskaðar pr 100.000 mann-dagar til skips 1994-2014

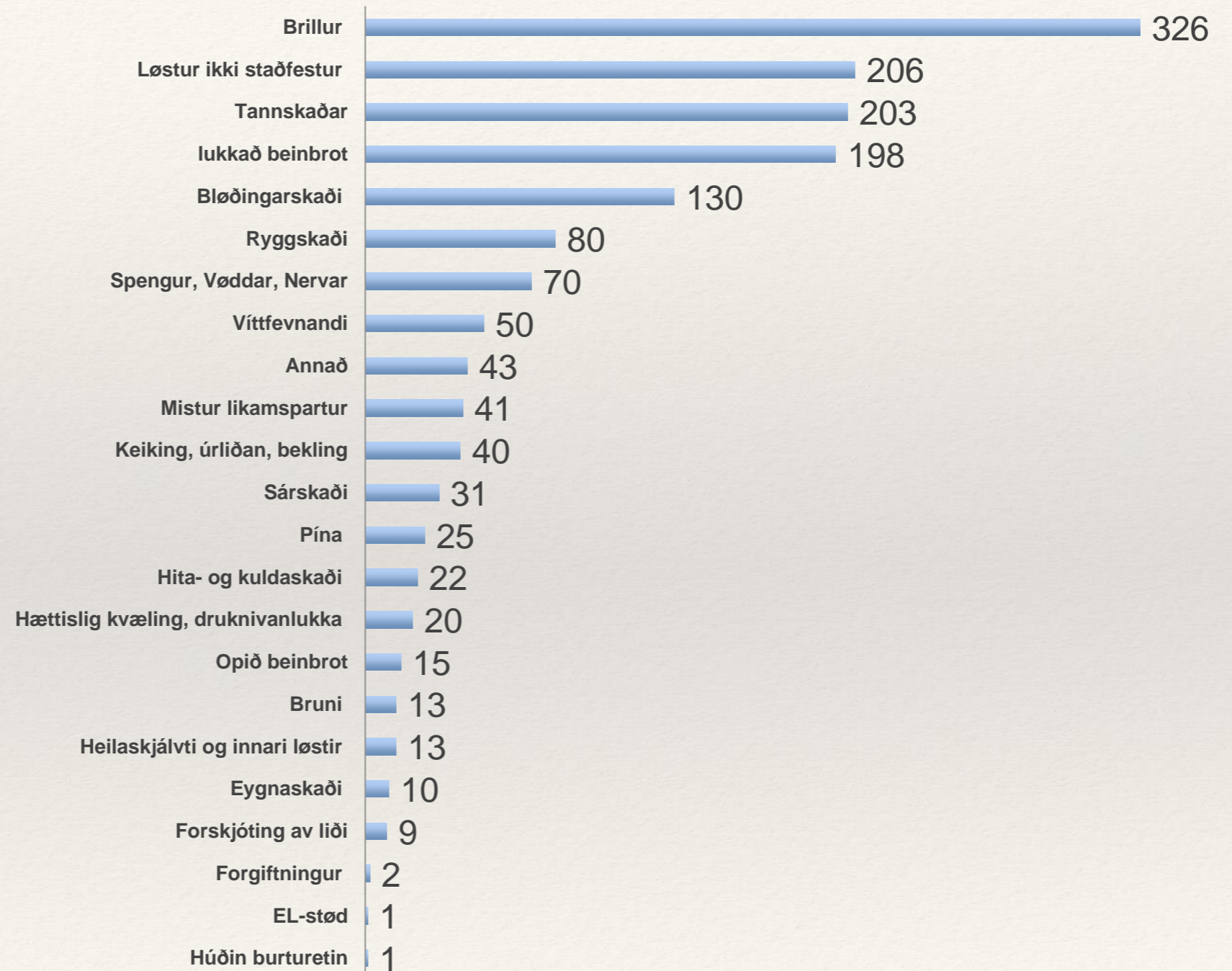

Skaddur partur av líkaminum 1994-2014

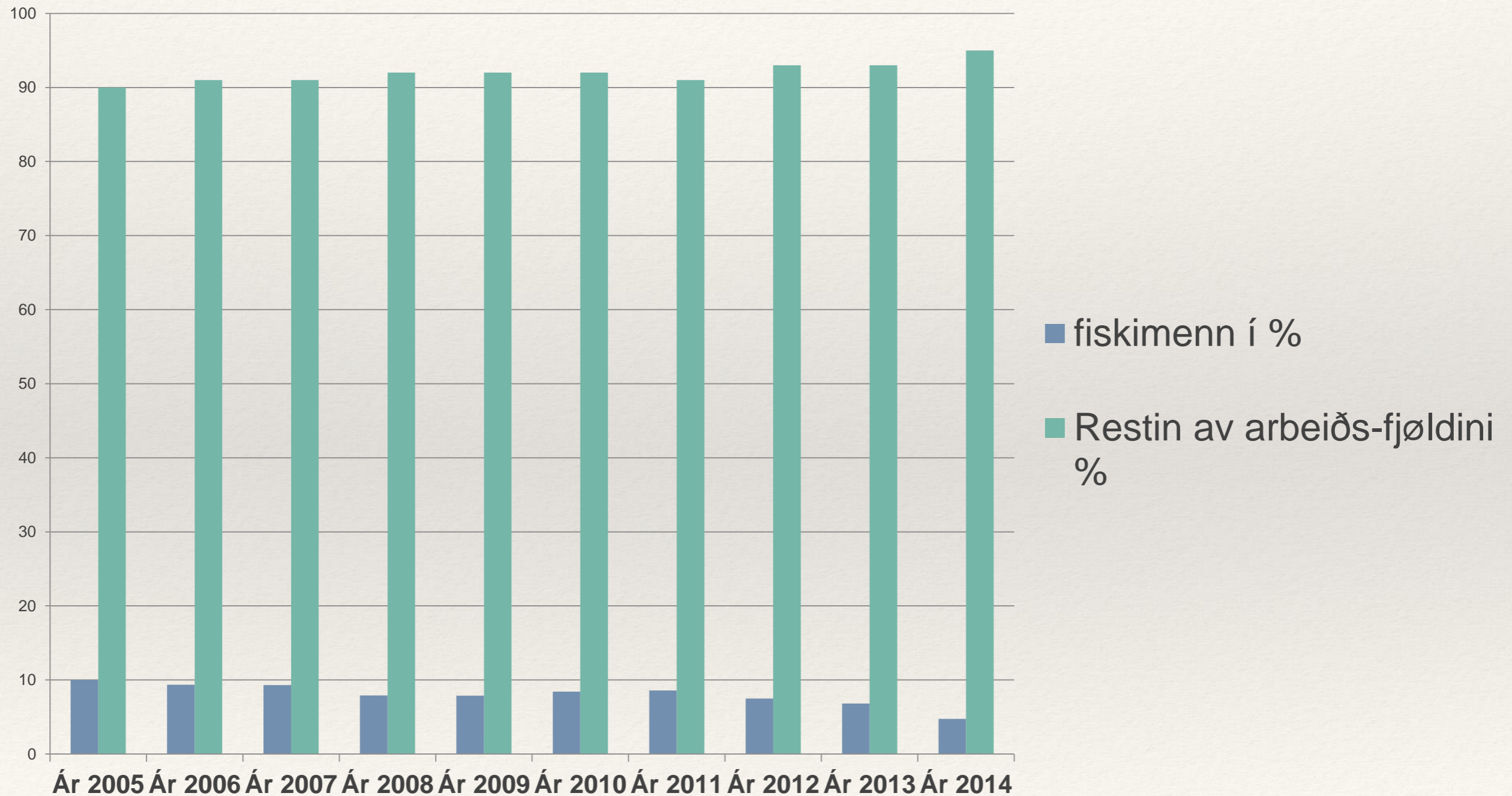

Total= 1551
Ikki upplýst=42

Slag av skaða, töl frá 1994-2014

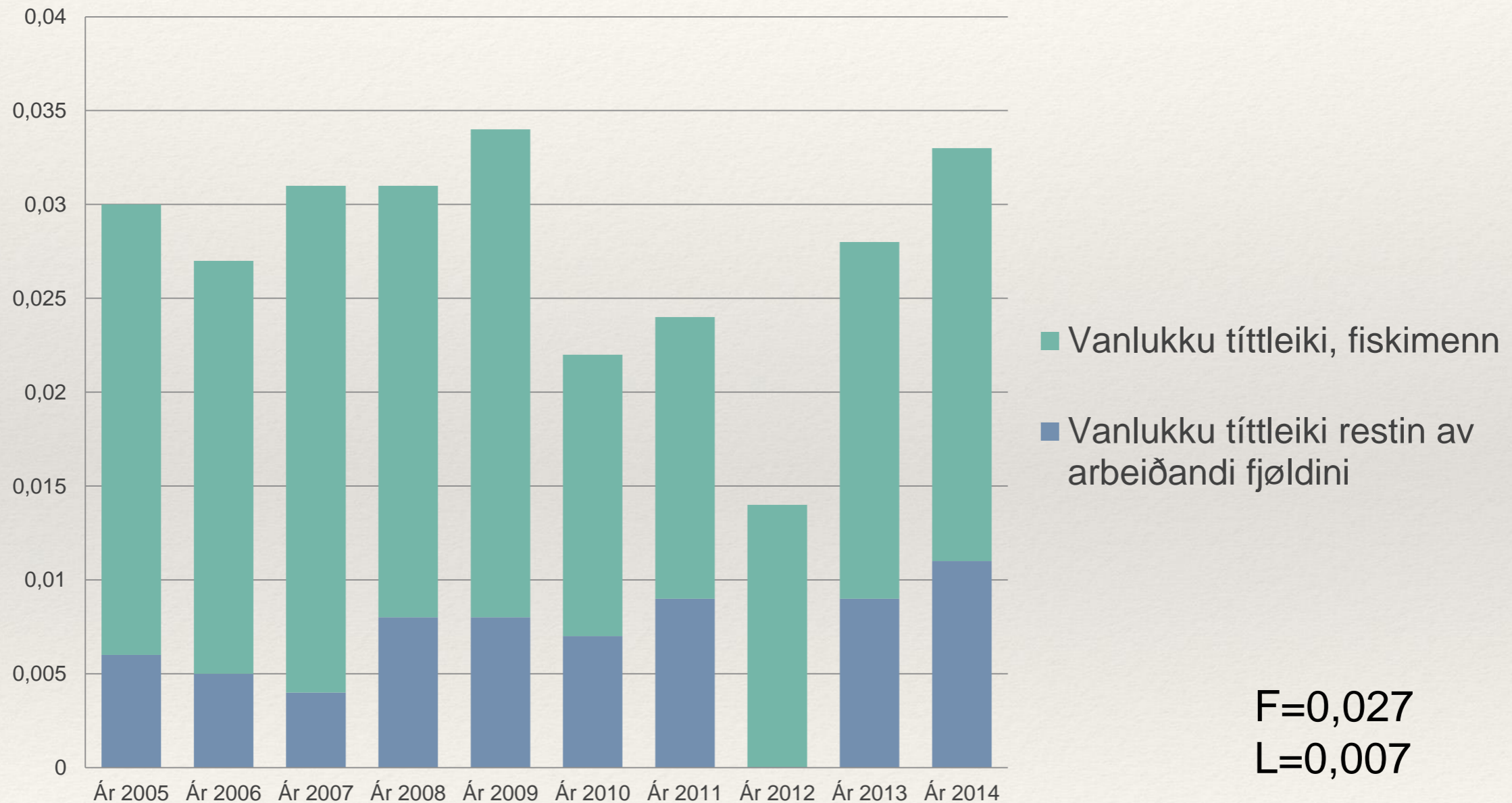

Prosentbýti av arbeiðsfólki við fiskiskipum samanborið við restina av arbeiðsfjøldini

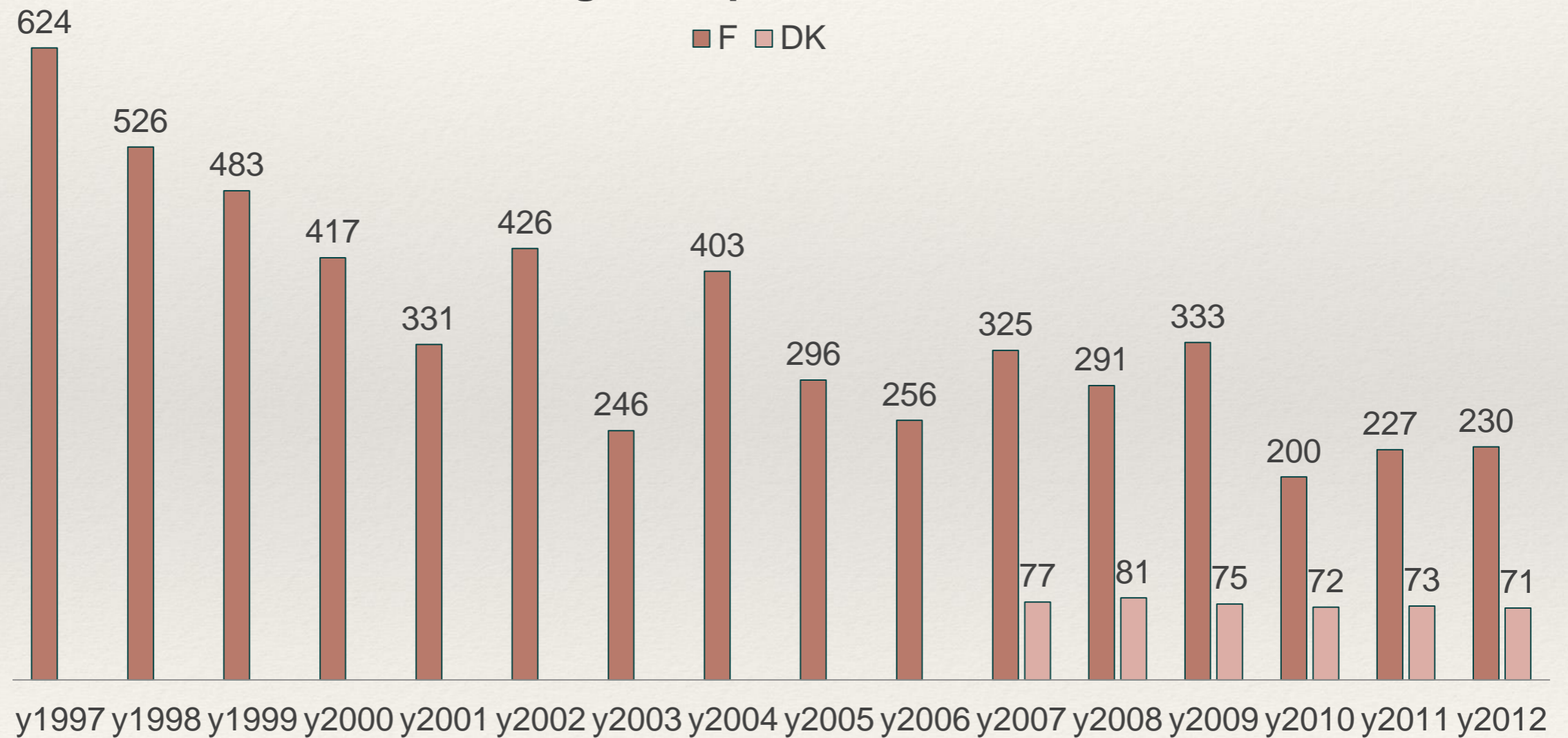
Vanlukku títteleiki - samanbering

Samanbering av vanlukku títteleika

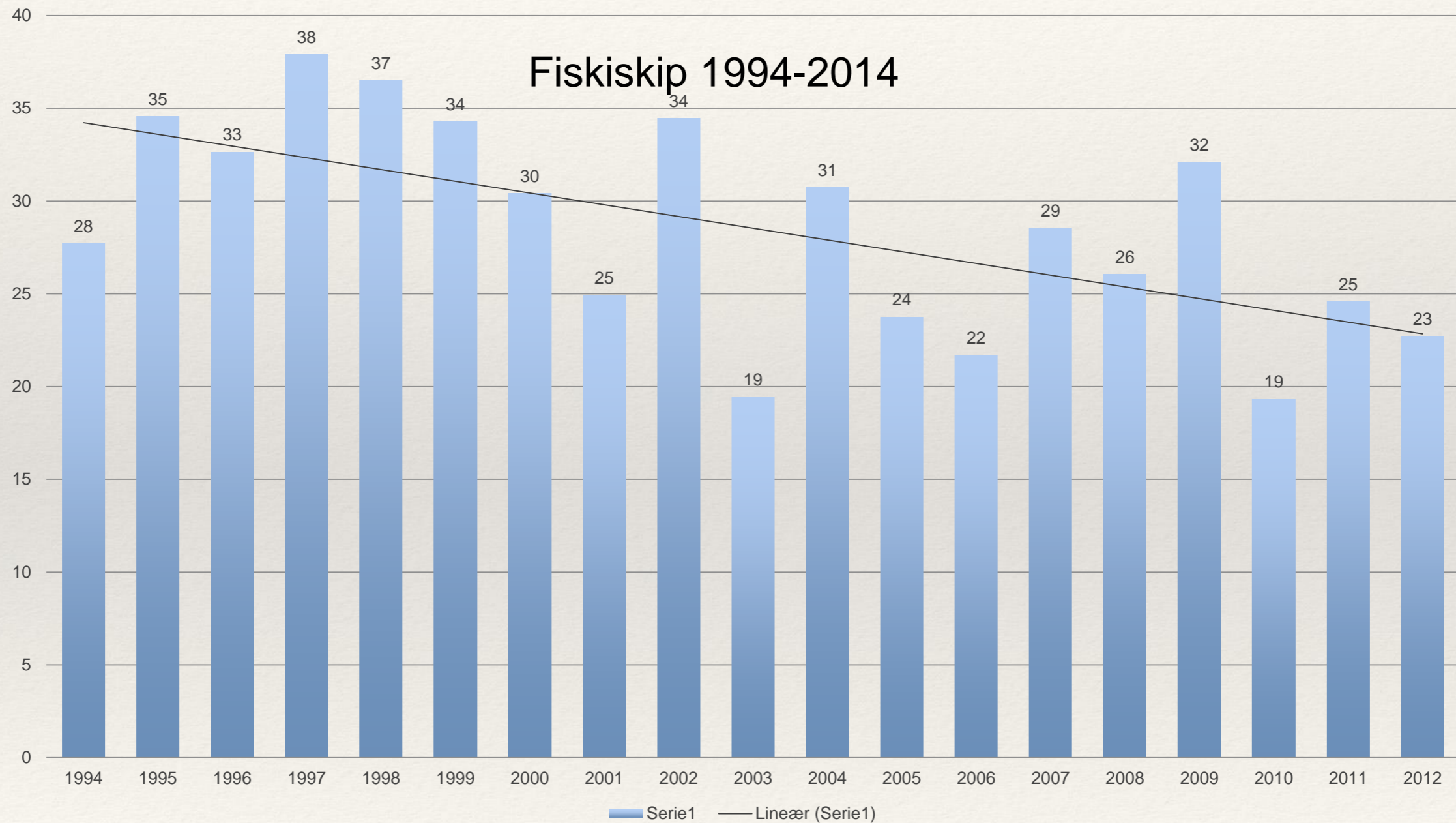

Meldaðar vanlukkur pr 10.000 persónar/ár

Samanbering av talinum av arbeiðsvanlukkum innan føroysku fiskivinnuna (F) og dansku (DK) arbeiðsfjøldina á landi, kvinnur og men, per 10000 arbeiðarar

Vanlukkur pr 100.000 mann-dagar til skips

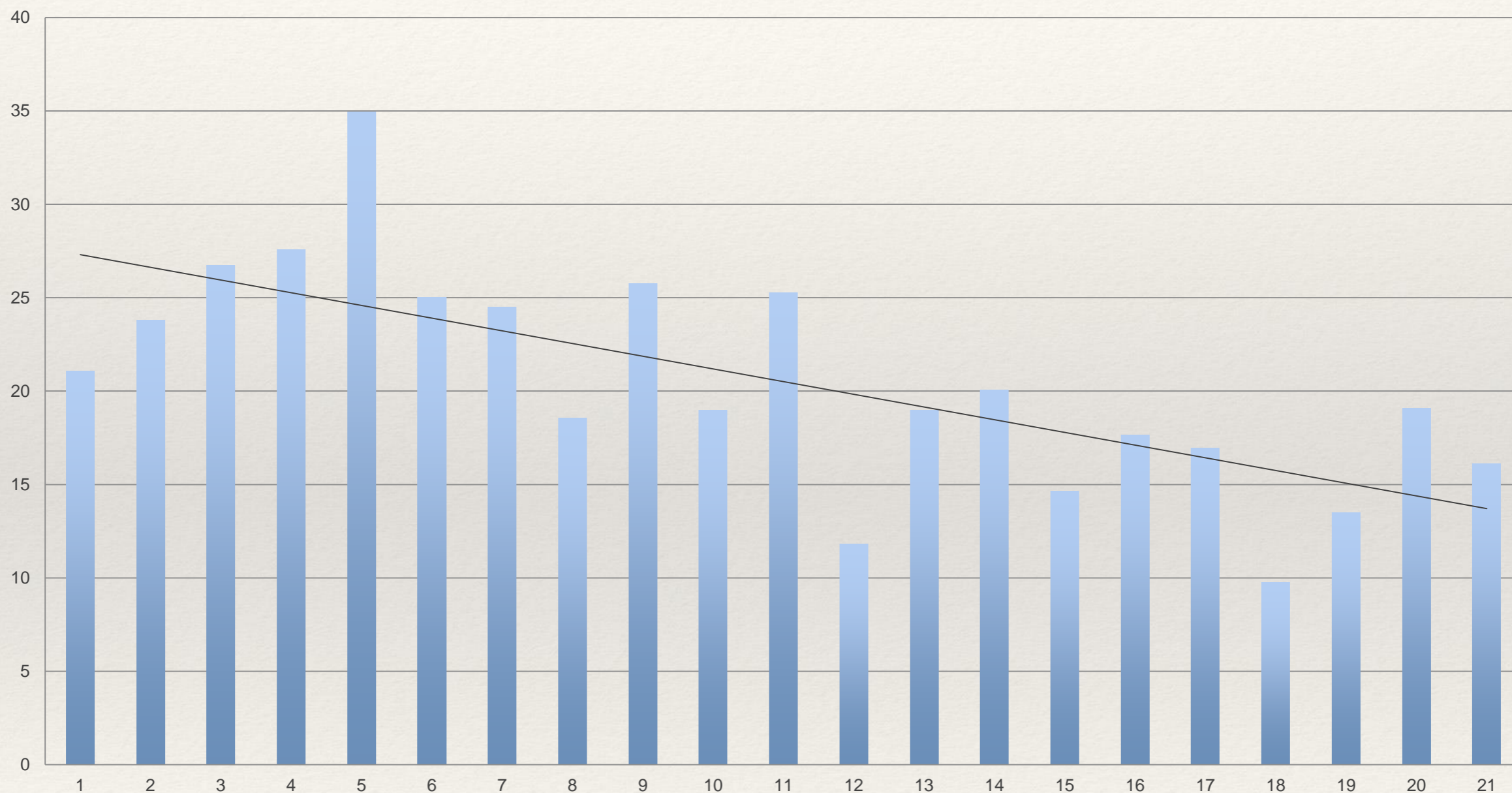

Vanlukkutíttleiki, mátað eftir **starvsheiti/funkti3n umborð**

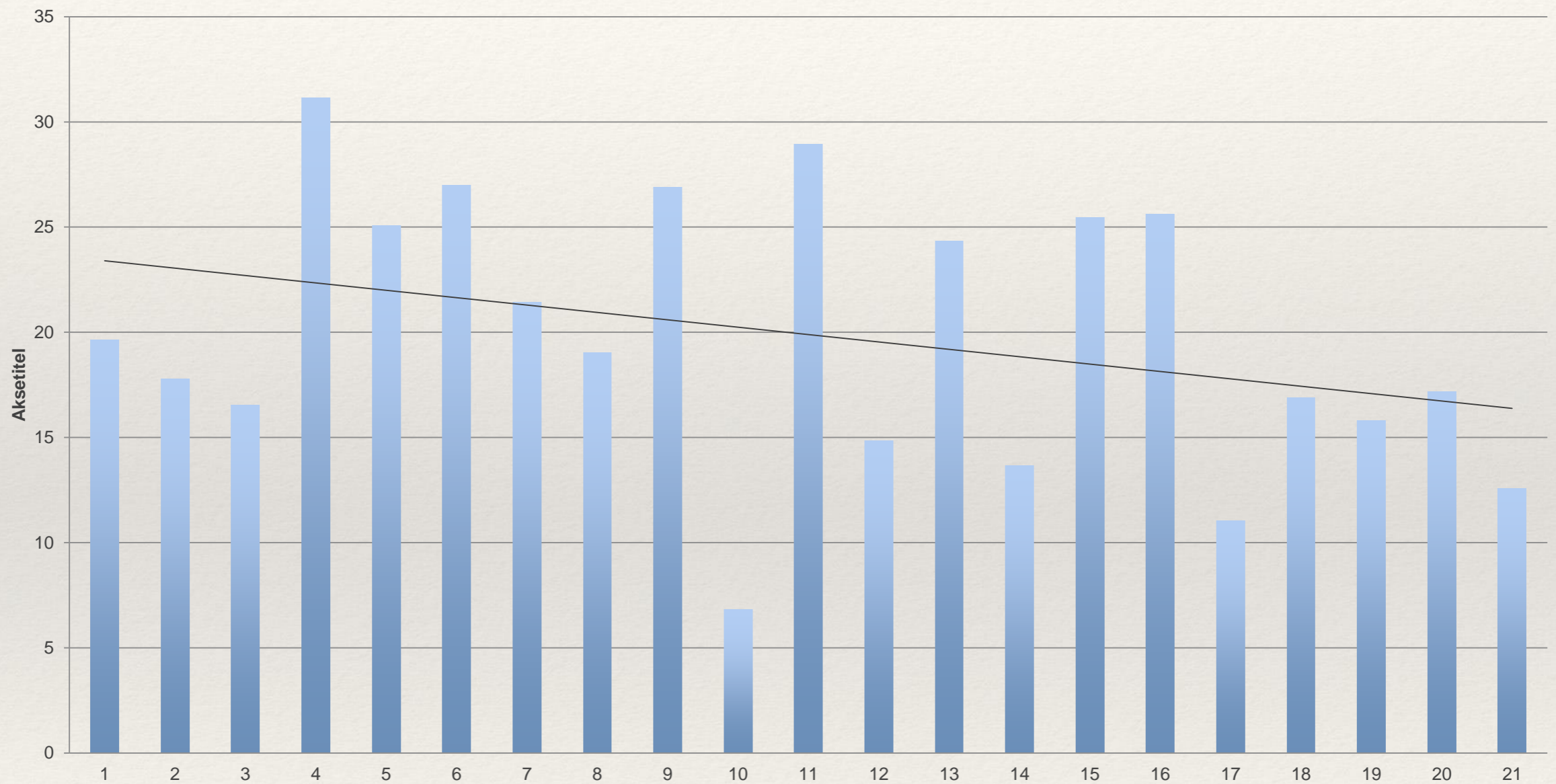
$$\text{Vanlukkutíttleiki} = \frac{\text{\#Skaði fyrri ávíst starvsheiti}}{\text{\#Dagar til skips býtt eftir starvsheiti}}$$

Hesar útrokningar gera tað m3gult at síggja mynstur og samanbera vandan ímillum ymisku starvsheitini

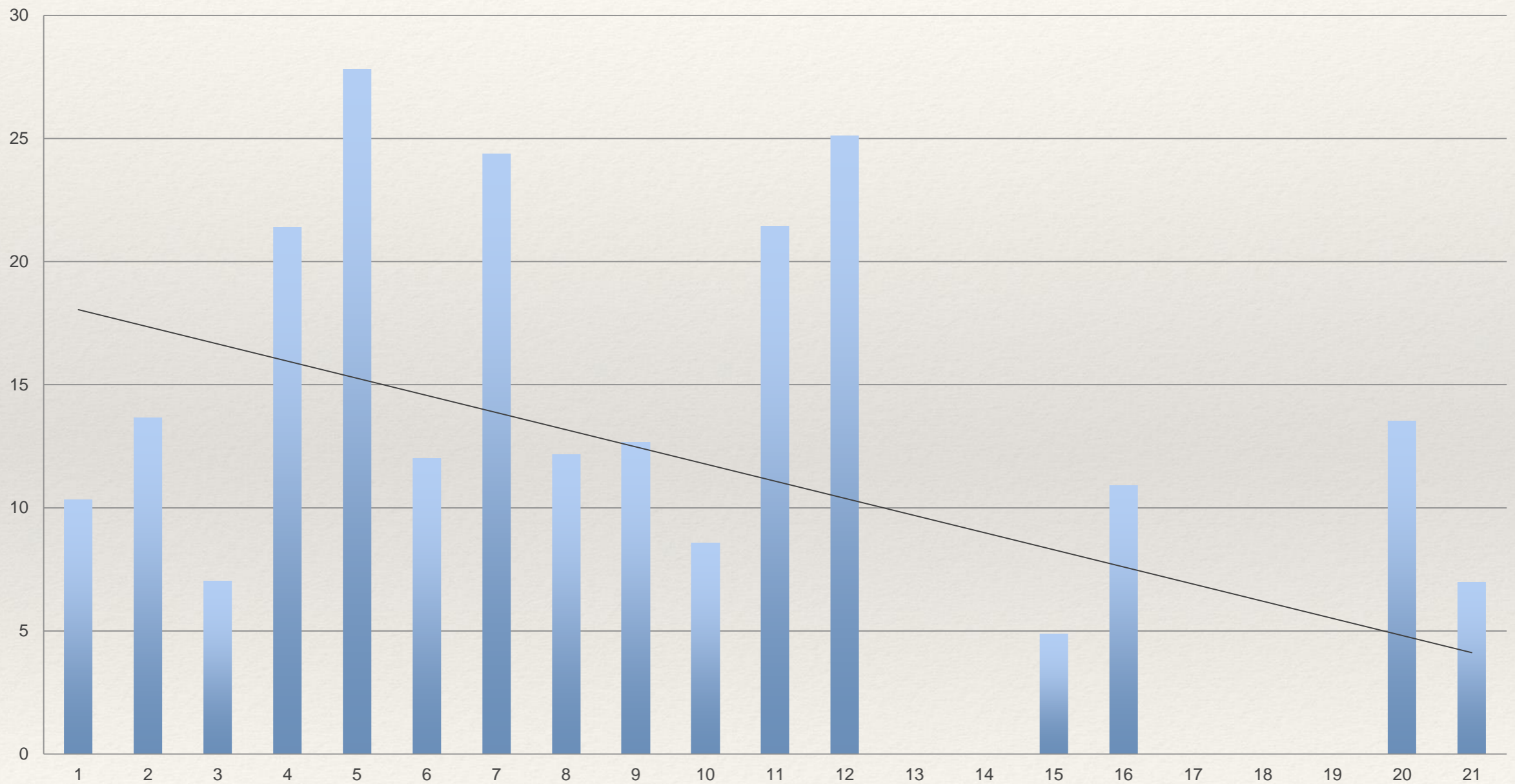
Dekkari, skaðafráboðanir pr 100.000 mann-dagar til skips 1994-2014

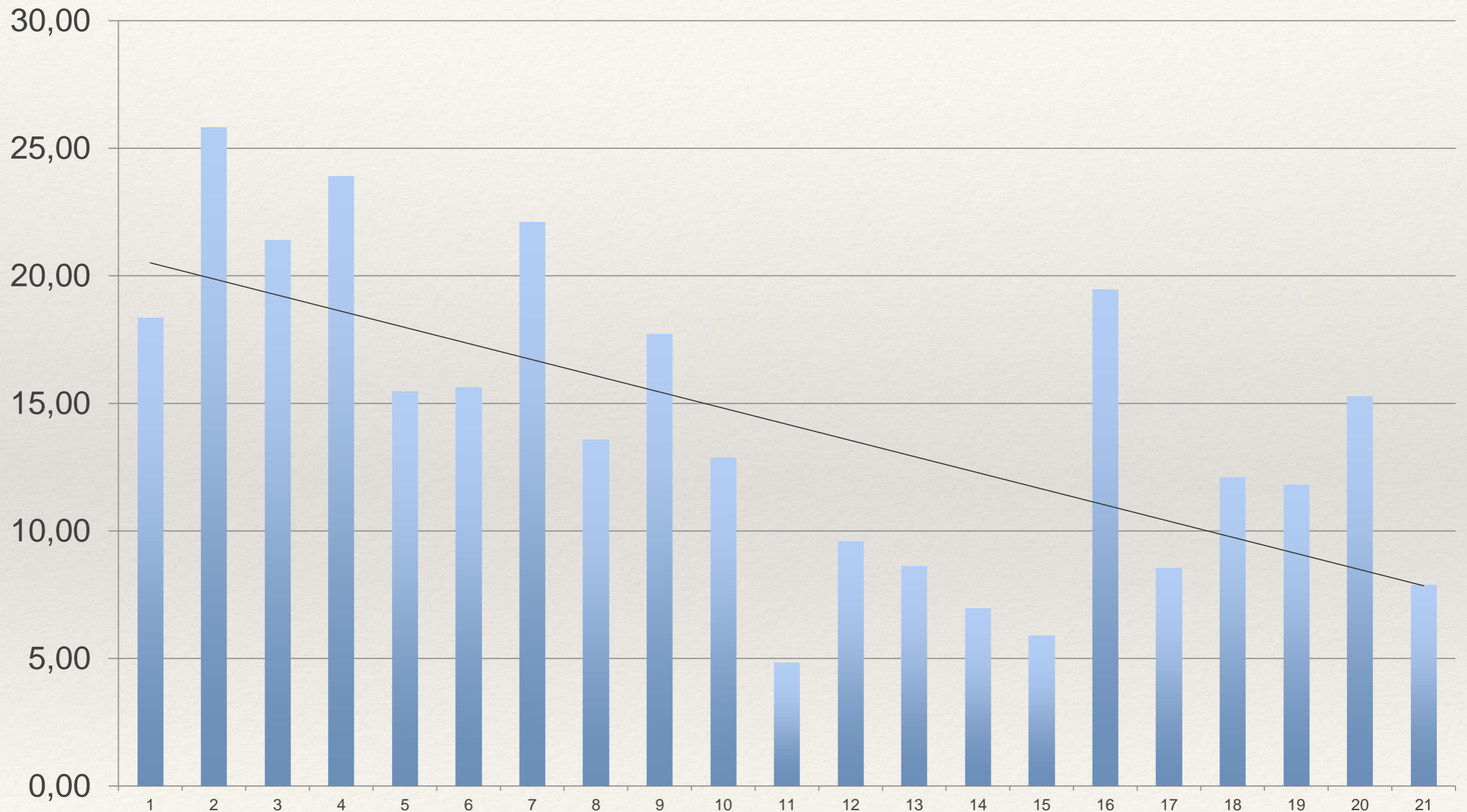
Maskinfólk, vanlukkufráboðanir pr 100.000 manndagar til skips 1994-2014

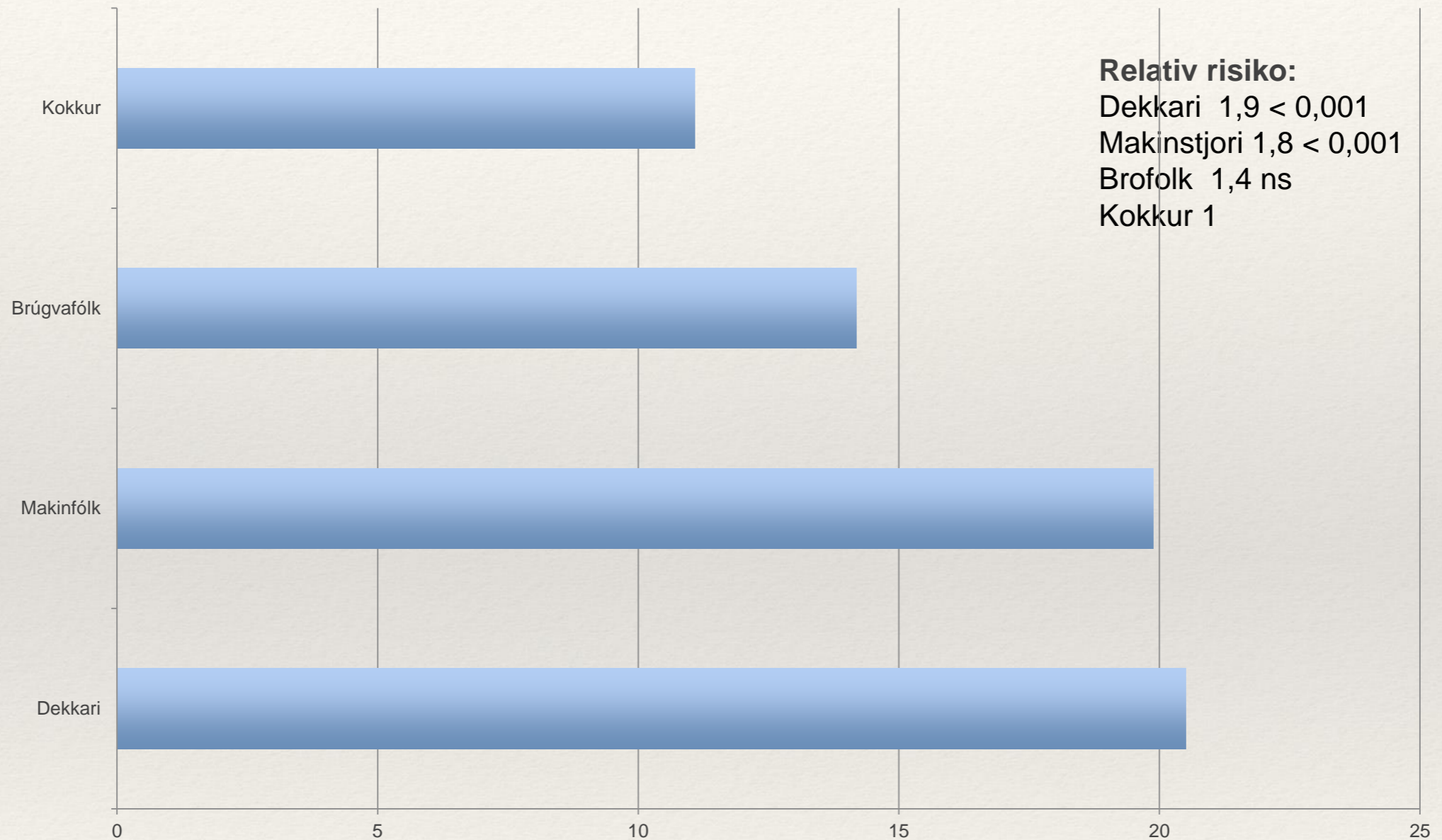
Kokkar, vanlukkufráboðanir pr 100.000 mann-dagar til skips 1994-2014

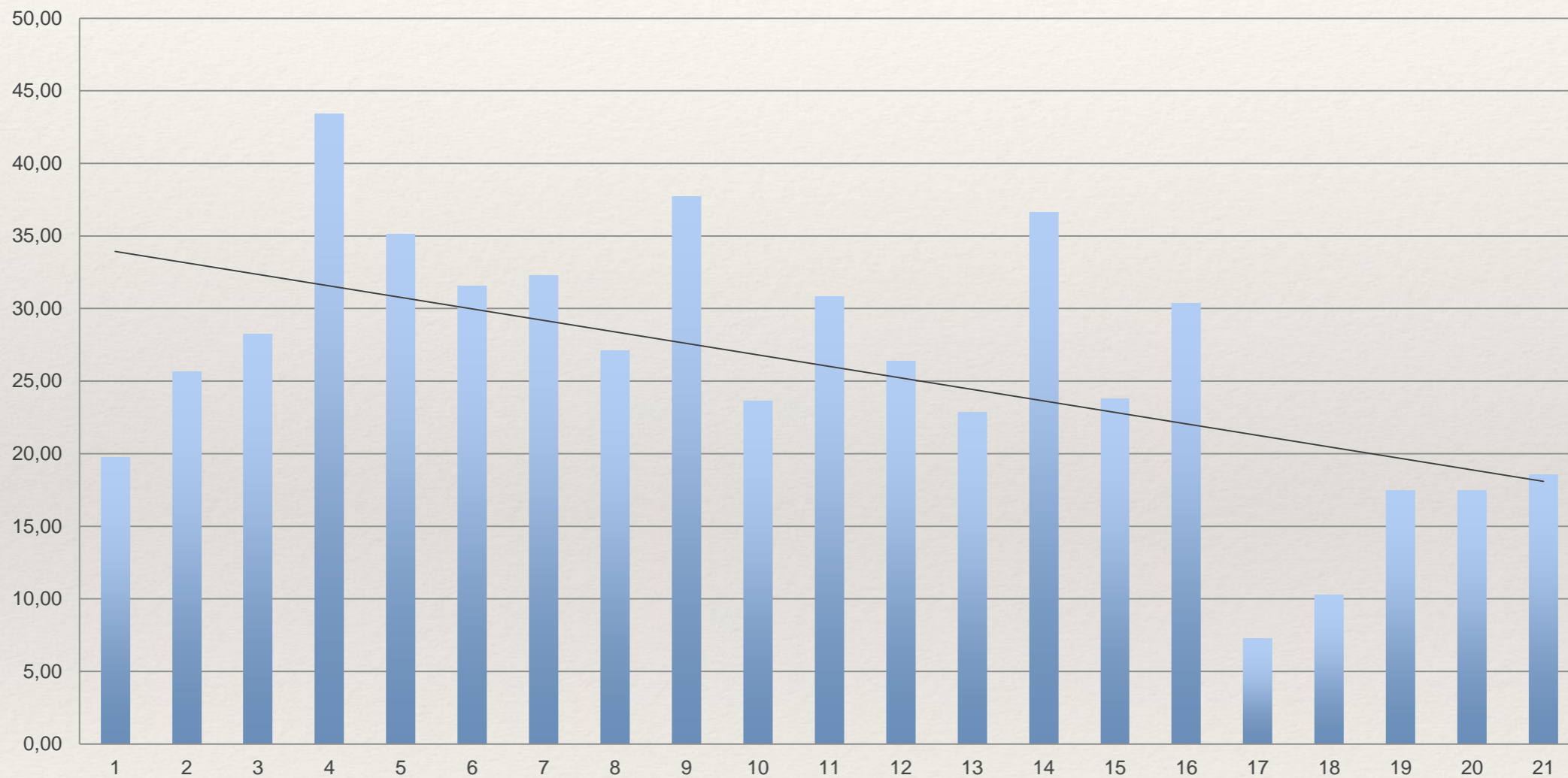
Brúgvafólk, skaðafráboðanir pr 100.000 mann-dagar til skips 1994-2014

Vanlukkutíttleiki pr 100.000 dagar til skips 1994-2014 roknað útfrá starvsheiti

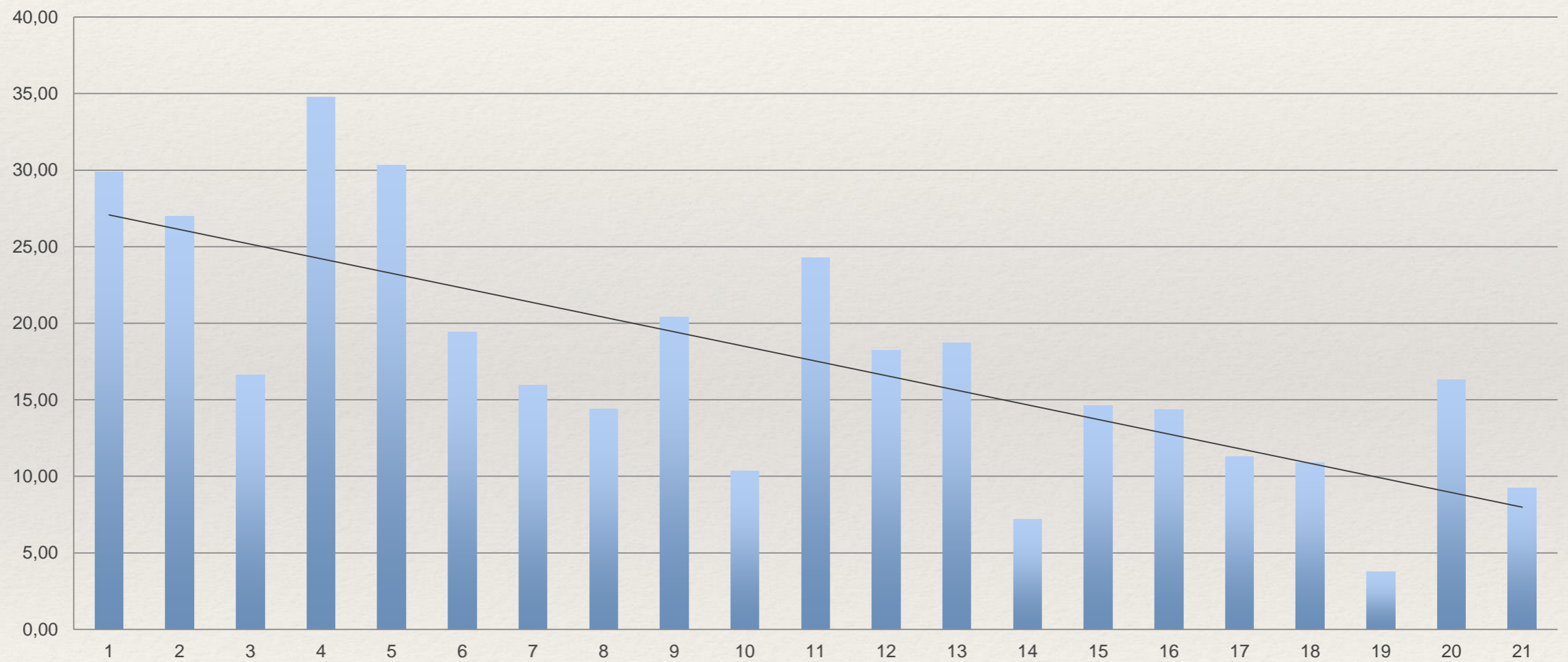

Trolarar, bólkur 2, vanlukkufráboðanir pr 100.000 mann-dagar til skips 1994-2014

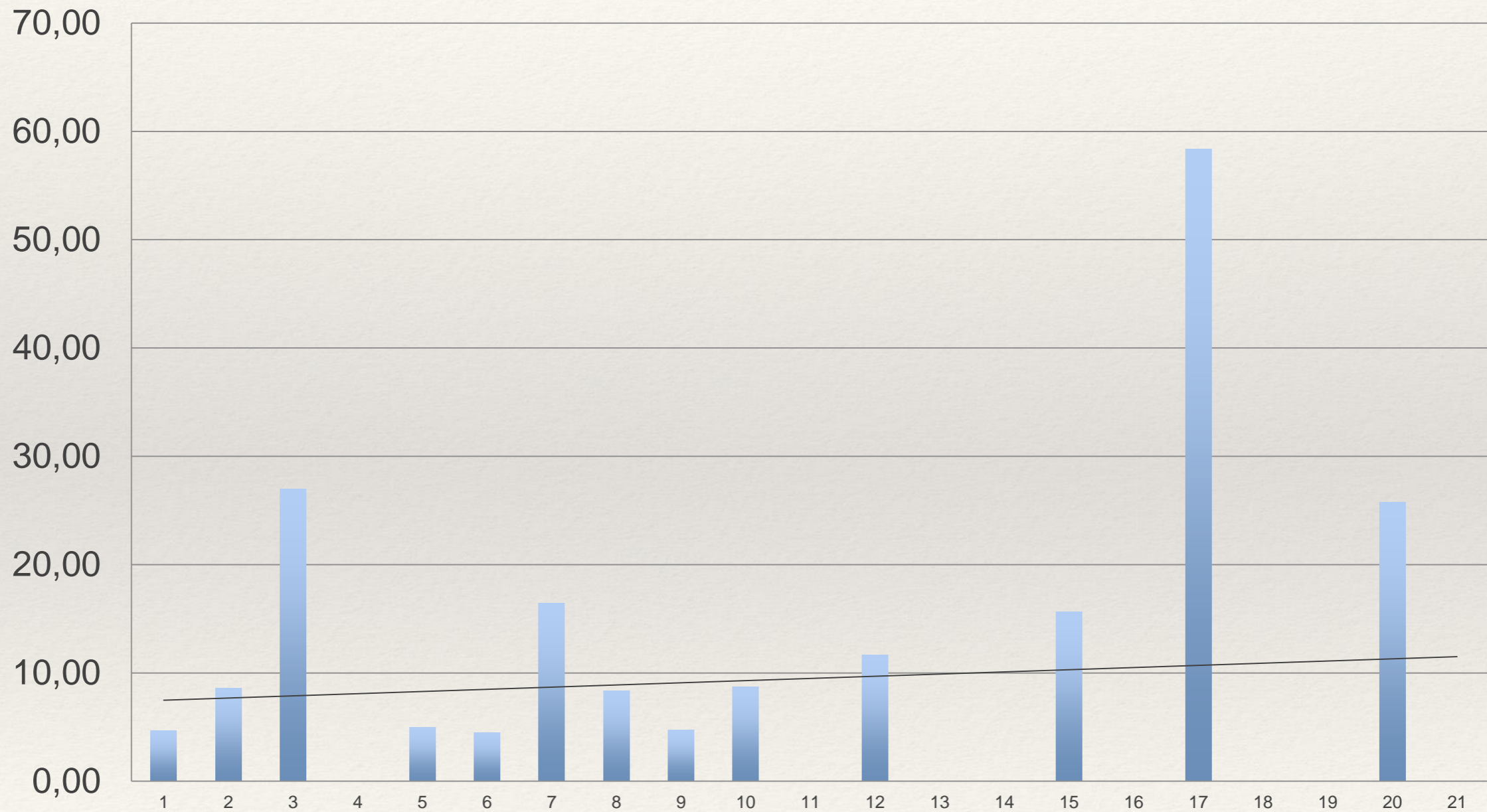

Línuskip, vanlukkufráboðanir pr 100.000 manndagar til skips 1994-2014

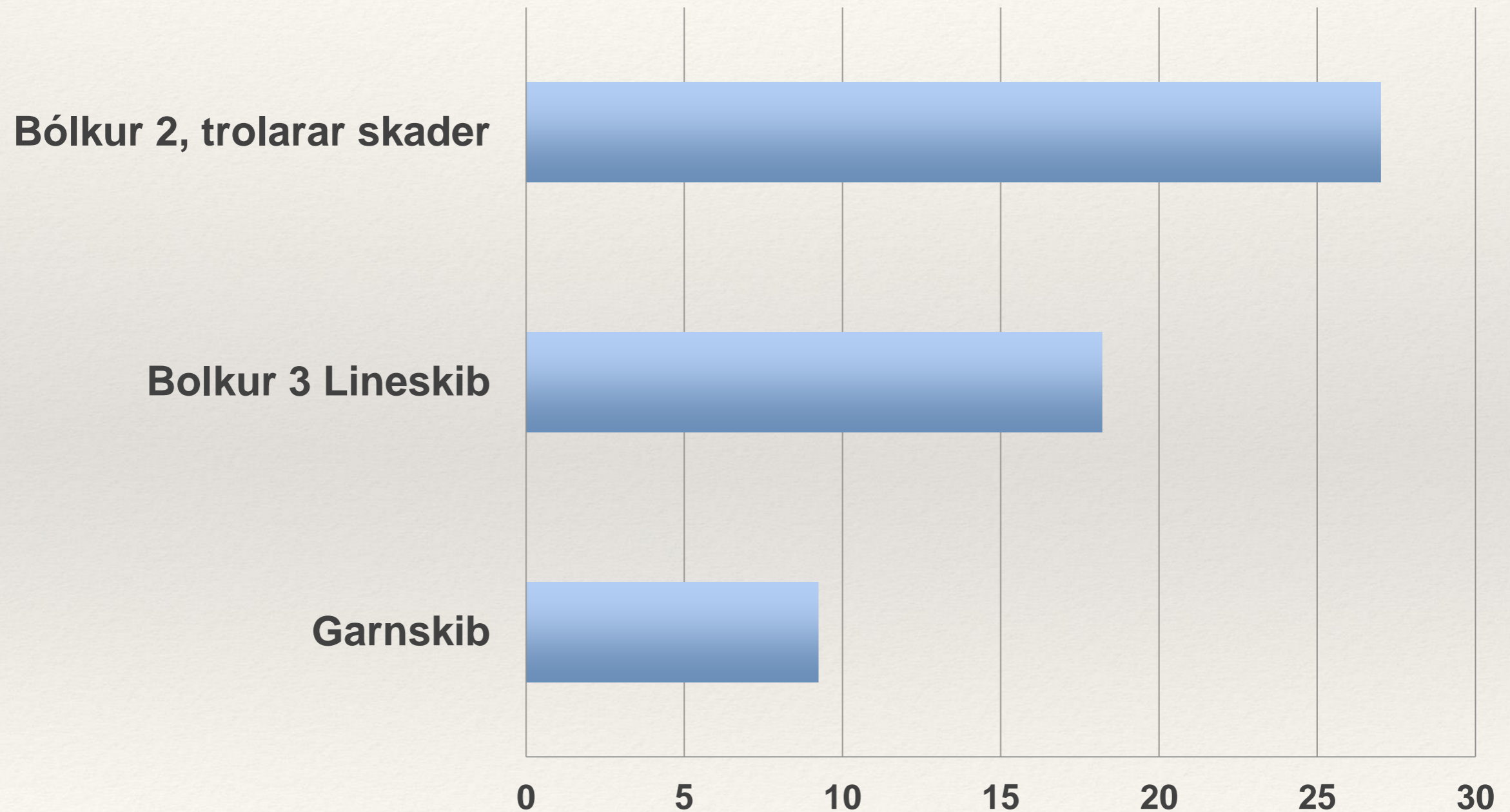
Lineskib injuries per 100.000 days 1994-2014

Garnaskip, skaðar pr 100.000 mann-dagar á sjónum 1994-2014

Samanbering av vanlukkutítleikanum pr 100.000 manndagar til skips 1994-2014 býtt eftir skipabólki

Deyðsvanlukkur 1994-2014 pr 1000 mann-ár, roknað út frá einum miðaltali á 175 ella 200 dagar til skips/ár/fiskimann, roknað yvir allar fiskiskipabólkarnar

Um hvør maður í miðal er 175 dagar til skips pr ár:

Deyðsvanlukkurnar pr 1000 mann-ár = 1,0

Um hvør maður í miðal er 200 dagar pr ár:

Deyðsvanlukkurnar pr 1000 mann-ár = 1,15

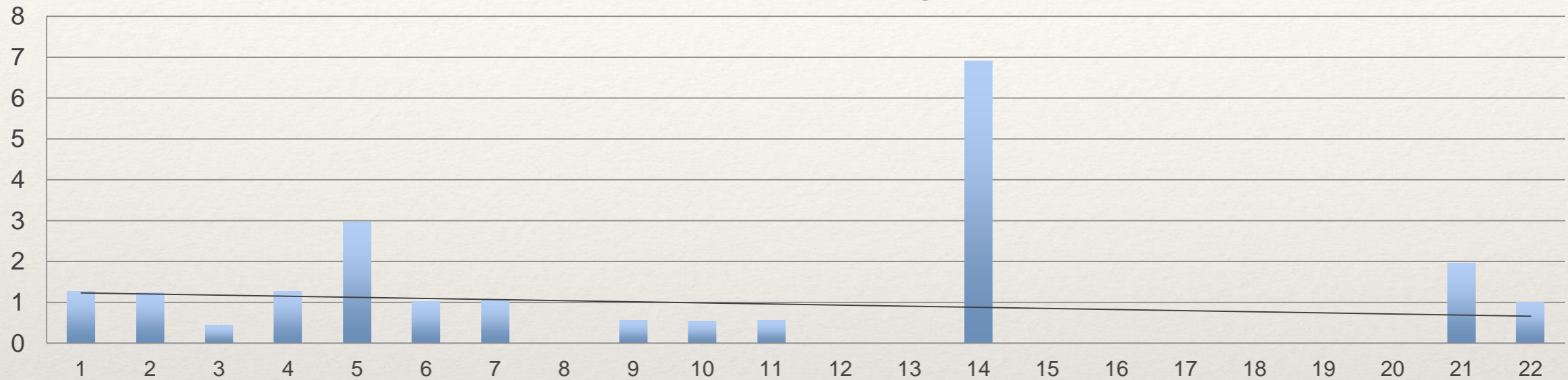
Vit síggja eina lítla lækking yvir síðstu 20 árini, 1 pr 1000 persónar/ár er líknandi tølunum vit síggja í nógvum øðrum londum.

Norra, Ísland og Danmark hava fingið sítt tal niður á 0,8- 0,5 deyðsvanlukkur per 1000-mann-ár

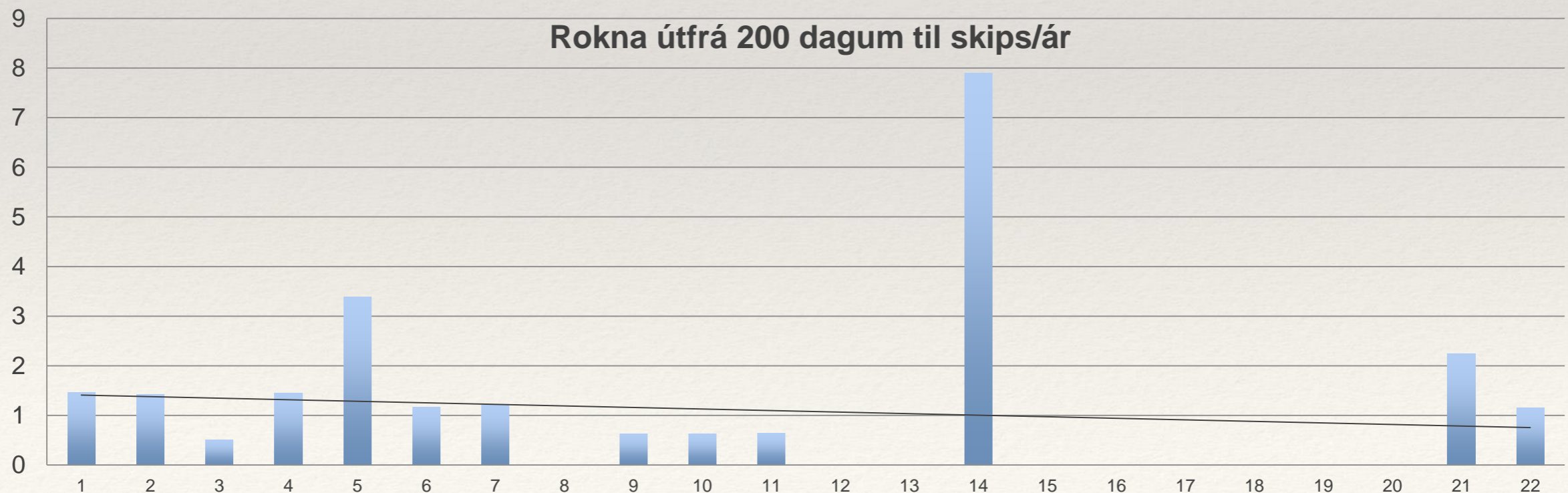
Hetta svarar til 30-40 ferðir hægri vága enn á landi

Deyðsvanlukkur 1994-2014 pr 1000 mann-ár roknað út frá einum miðal á 175 ella 200 dagar til skips/ár/fiskimann

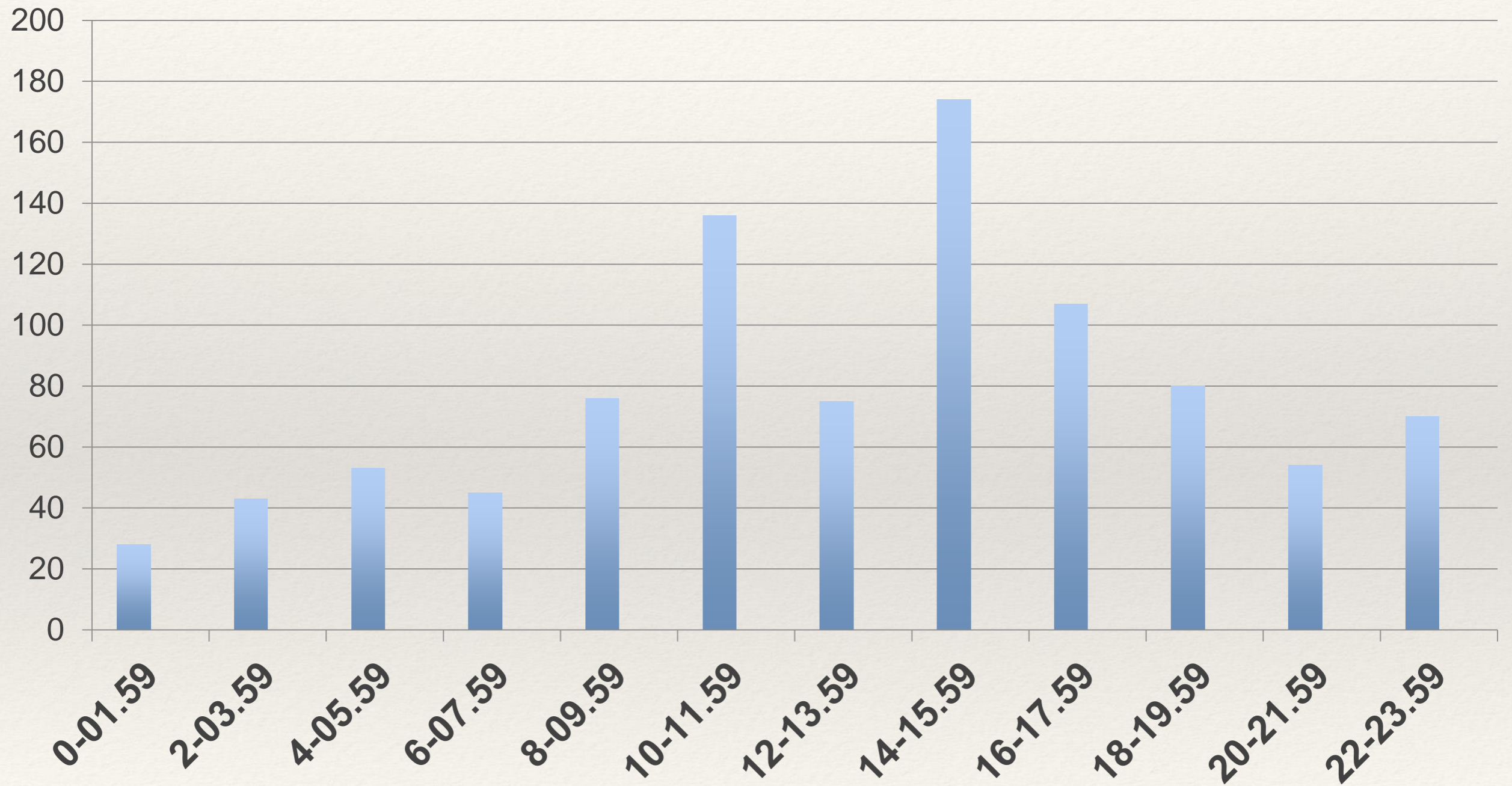
Rokna útrá 175 dagum til skips/ár

Rokna útrá 200 dagum til skips/ár

Klokkan, tá skaðin hendi 1994-2014

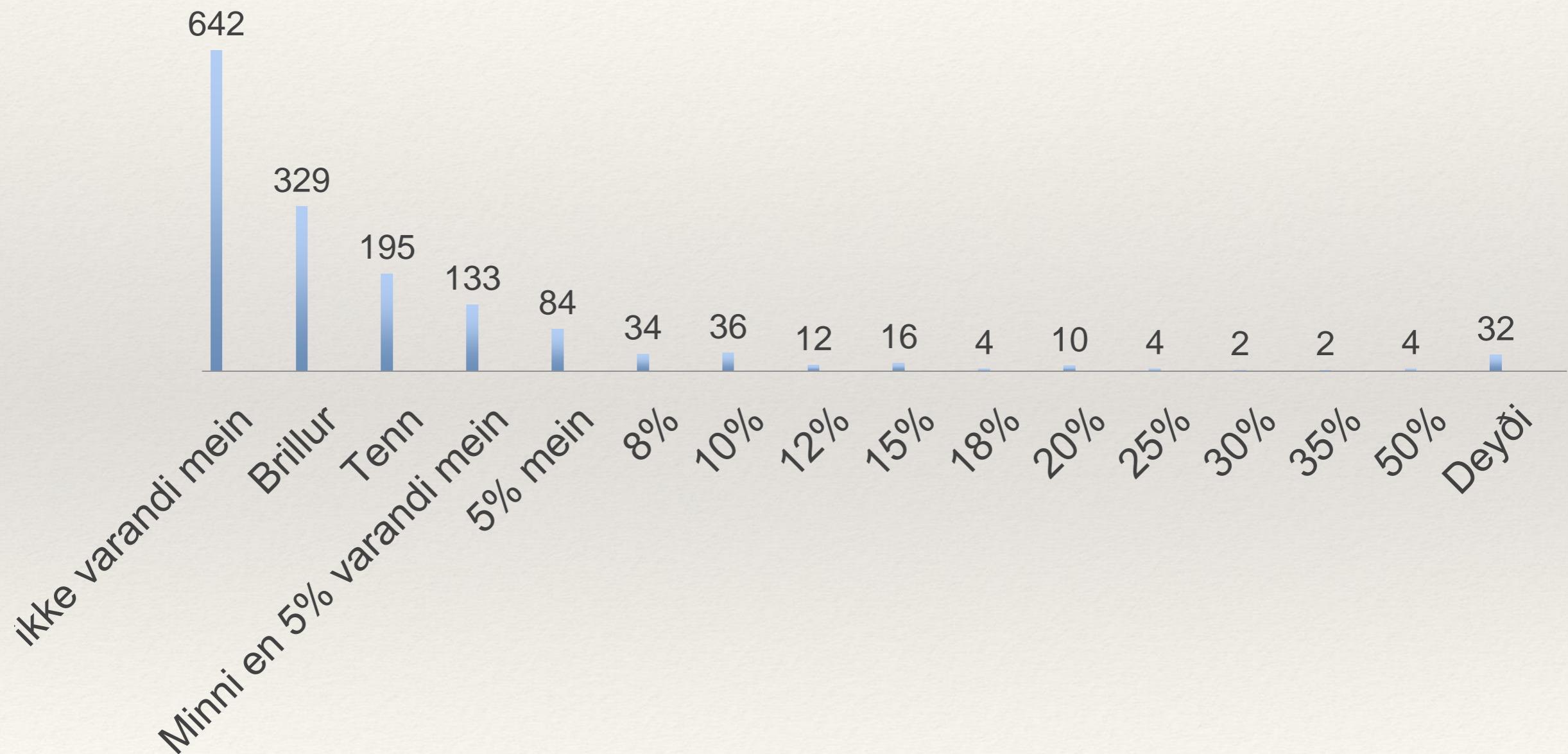
Slag av skaða og stig av meini 1994-2014

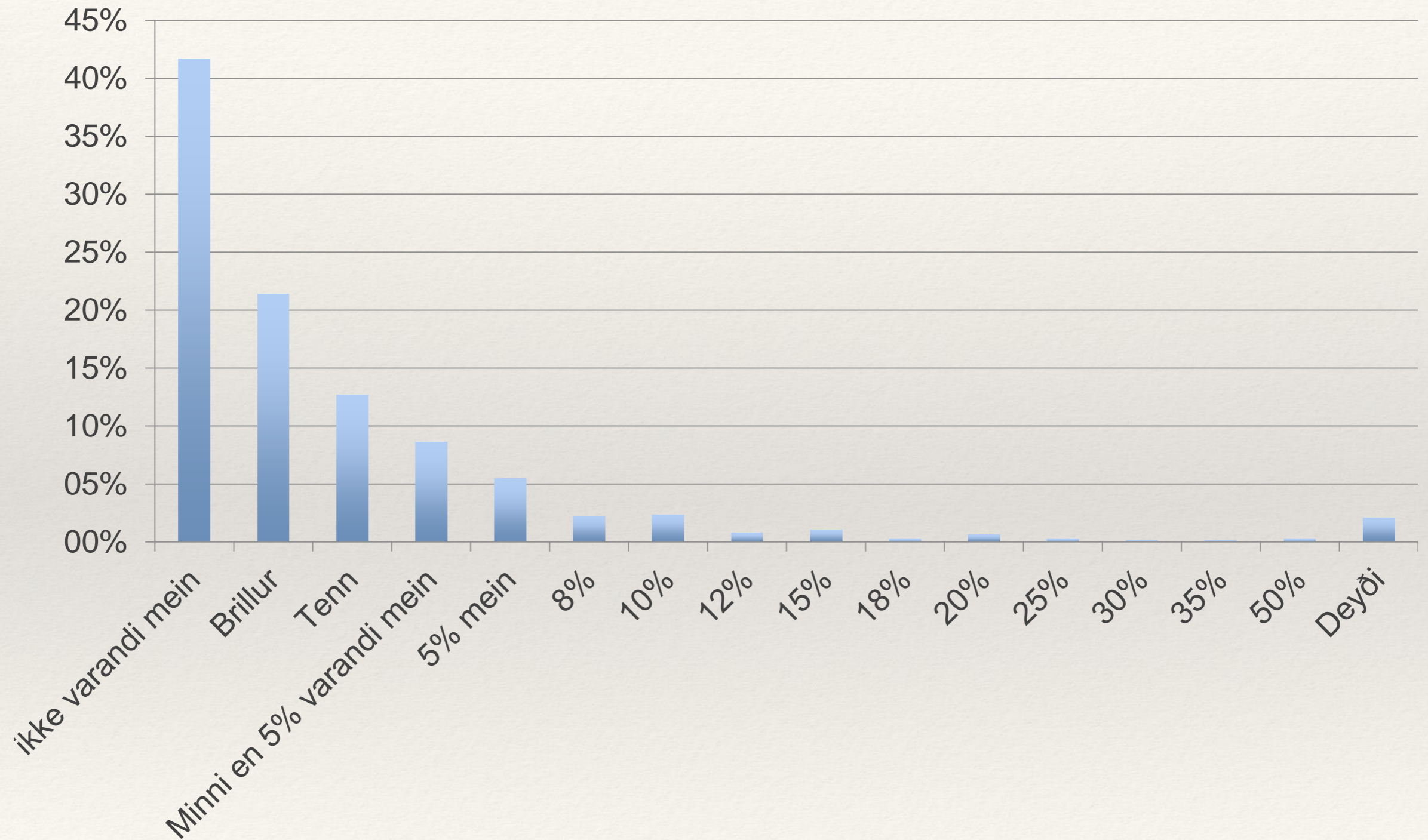
Slag og stig av meini 1994-2014

Slag av skaða	Tal av vanlukkufráboðanum
Ikke varandi mein	642
Brillur	329
Tenn	195
Minni en 5% varandi mein	133
5% mein	84
8%	34
10%	36
12%	12
15%	16
18%	4
20%	10
25%	4
30%	2
35%	2
50%	4
Deyði	32
Total	1539

Tal # Slag av skaða og stig av meini n=1539 1994-2014 (og deyðsvanlukkur)

% ella grad av meini n=1539 1994-2014 (% av samlaða)

Trygdarátøk í brúk

- ❖ Trygdarvenjing fyri allar fiskimenn hevur verið lógarkrav í Føroyum og hinum norðurlondunum í fleiri ár
- ❖ Eitt fleirtáttað fyrbyrgingarmodell er ment fyri at betra um arbeiðstrygdina.
- ❖ Fráboðan A, um arbeiðsumhvørvi umborð á skipum kom í gildi 01-09-2013, og innheldur:
 - ❖ Arbeiðsplássmeting, larm o.a. (tó hava reglur um larm verið galdandi áðrenn 01-09-2013)
- ❖ Eisini eru lógarásetingar um manningartal, hvílitíð, upplæring av nýggjum fólki og um regluligar tryggarvenjingar umborð.
- ❖ Eftirlit við alkoholi og øðrum rúsandi evnum við kaj er eisini týdningarmikið.

Raktur av luti

Tryggja arbeidsplássið. Binda tað, sum kann bindast

Vita, hvar vandapostarnir eru og halda seg frían frá teimum

Kenna, hvørjir partar av kroppinum standa fyri flest skaðum, og verja teir

Brúka hjálm

Fall skaðar

- ❖ Tryggja arbeidsplássið – rudduligt
- ❖ Tryggja undirlagið – óslættar flatur
- ❖ Glíðisikrar skógvar

Niðurstøða

- ❖ Talið av vanlukkum er lækkað tey síðstu 20 árin
- ❖ Hetta er helst trygdaráttøkum at takka
- ❖ Serliga Trygdarskeiðið fyri allar fiskimenn
- ❖ Deyðsvanlukkurnar eru tó enn 30-40 ferðir hægri enn fyri arbeiðsfólk á landi, samanborið við onnur lond.
- ❖ Vit muga halda áfram við trygdaráttøkunum, skráseta skaðar og gera kanningar við tí fyri eyga at læra av feilum okkara og málrætta trygdaráttøkini.

Takk fyri, at tit vildu lýða á

